


Kompletterande naturvärdesinventering och  
sammanfattning av tidigare utförda  
naturvärdesinventeringar  
- detaljplan del av Tveta-Valsta 4:1 och Jumsta 3:1,  
Södertälje kommun



ΔREJLERS				
Uppdragsnummer 184336	R-Infra 24206	Datum 2024-11-21	Antal sidor 44	Antal bilagor 1
Uppdragsledare Tommy Lundberg		Beställares referens Susanna Stenfelt		Beställares ref nr -
Beställare Södertälje kommun				
Rubrik Kompletterande naturvärdesinventering och sammanfattning av tidigare utförda naturvärdesinventeringar- detaljplan del av Tveta-Valsta 4:1 och Jumsta 3:1, Södertälje kommun				
Författad av Tommy Lundberg, Jonna Källås		Datum 2024-11-21		
Granskad av		Datum 2024-11-21		

## Sammanfattning

Rejlers Sverige AB har på uppdrag av Södertälje kommun, utfört en kompletterande naturvärdesinventering (NVI), som ett tillägg till tidigare utförda inventeringar inom planområdet (Sweco 2021, och Amalina 2021). Kompletteringen har utförts med anledning av att planområdets avgränsning har ändrats samt att vissa biotoper har behövt verifieras i fält med avseende på naturvärden och avgränsning.

I uppdraget ingick även att sammanfatta alla tidigare utförda inventeringar och utredningar (ovanstående NVI:er samt groddjur, fåglar, tjäder och artskydd) i syfte att åstadkomma en bättre överblick över områdets specifika och samlade naturvärden. Denna komplettering och sammanställning utgör tillsammans med tidigare utförda inventeringar utredningar underlag i planarbetet för del av Tveta-Valsta 4:1 och Jumsta 3:1, Södertälje kommun samt för den miljöbedömning som utförs som ett led i planprocessen.

Fältinventeringen har utförts enligt SIS standard SS 199000:2014 "Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning". Fältinventeringen har utförts på nivå medel (minsta obligatoriska karteringsenhet 0,1 ha eller för linjeformade objekt 50 m).

### Inventering av naturvärden

Den kompletterande fältinventeringen utfördes den 18 juni 2024.

Inventeringsområdet har utökats jämfört med tidigare inventeringar så att det motsvarar den nya ändrade och utvidgade plangränsen. Inventeringsområdet är i nuläget avgränsat med mindre grusvägar och järnvägen i norr. Området runt inventeringsområdet är främst skogsmark men industrimark förekommer norr och väster om inventeringsområdet. Söder om inventeringsområdet ligger Långsjön. Inom inventeringsområdet förekommer främst sumpskog och hållmarksskog.

Inom det ca 171 ha stora planområdet, planeras ca 74 ha användas till kvartersmark samt allmänna anläggningar ca 23 ha där ca 5 ha ianspråkats för dagvattenhantering i form av tio dammar inom Natur i planen. Resterande del av planområdet, ca 74 ha, kommer att bevaras inom Natur.

De biotoper som identifierats i tidigare inventering (Amalina 2021) men som inte naturvärdesklassats har besökts i fält, likaså de objekt där Amalina föreslagit att avgränsningen bör ändras jämfört med Swecos inventering. Totalt har 6 nya naturvärdesobjekt avgränsats. Av dessa har 1 objekt bedömts ha högt naturvärde, 3 objekt påtagligt naturvärde och resterande 3 visst naturvärde. Ett stort hållmarksområde centralt i området har getts en ny avgränsning och klassats upp i enlighet med Amalinas förslag. Likaså ett hållmarksområde i den östra delen. För resterande objekt som Amalina har föreslagit omklassning, kvarstår klassningen enligt Sweco.

Härutöver har tidigare identifierade "småvatten" (Sweco 2021) besökts för att verifiera eller avfärda tidigare gjorda bedömningar med avseende på om de utgör våtmarker samt är biotoper av betydelse i detta avseende, t ex för amfibier. Småvatten av naturvärde har märkts ut som värdeelement i den kompletterande inventeringen då de i allmänhet är för små för att utgöra naturvärdesobjekt enligt "nivå medel".

Av de 15 småvatten som identifierats av Sweco har flertalet, 12 st, bedömts sakna eller ha mycket liten betydelse för amfibier. Dels är de flesta mycket små sänkor i landskapet som torkar upp snabbt på våren, dels är de belägna i slutna skogsmark. Flertalet var också torra vid både Swecos och Rejlers inventering och saknar tydlig våtmarkskaraktär. Två småvatten har bedömts som troliga lokaler för amfibier, båda är dammar och bedöms hålla vatten året runt. Härutöver har ett småvatten inte kunnat avfärdas som lokal för amfibier, främst paddor och grodor, även om det bedöms torka upp relativt snabbt på våren.

### **Bedömning av påverkan**

En fördjupad påverkansbedömning görs inom ramen för en kommande miljökonsekvensbeskrivning (MKB). En bedömning av påverkan utifrån framtagna strukturplan har dock gjorts.

### ***Naturvärdesobjekt och värdeelement***

Det kan konstaterats att alla identifierade naturvärdesobjekt med högt naturvärde kommer att planläggas som Natur och därmed undantas från exploatering och. Ett stort område i den centrala delen med höga och påtagliga naturvärden planläggs som Natur. En stor del av området ingår i ett sekundärt spridningssamband men har också uppmärksammat som ett "svagt grönt samband" i RUF 2050. Ett antal mindre naturvärdesobjekt med påtagliga naturvärden kommer att påverkas eller ianspråkta helt eller delvis. Behovet av att spara naturvärdesobjekt med visst naturvärde har bedömts från fall till fall.

Det kan konstateras att stora delar av planområdet med de högsta naturvärdena kommer undantas från exploatering men att en viss fragmentering inte kunnat undvikas.

Flera av de småvatten som angivits som värdeelement i Swecos rapport har avskrivits som våtmarker och värdeelement och det stora flertalet saknar betydelse för amfibier. De två lokaler (två dammar) som bedöms vara möjliga lokaler kommer båda att kunna undantas från exploatering. Av de kvarvarande fem värdeelementen så kommer fyra att försvinna. Det ska dock betonas att lokalerna är mycket små, uttorkande men uppvisar ändå våtmarkskaraktär.

Eftersom de två viktigaste småvattnen kommer att kunna bevaras medan övriga har mycket liten eller saknar betydelse för amfibier eller som våtmarker, så bedöms påverkan sammantaget bli liten för områdets småvatten. Den samlade bedömningen återfinns under rubriken *Amfibier* nedan.

### ***Fåglar***

Väg & Miljö's bedömning i artskyddsutredningen var att inga prioriterade och rödlistade fågelarter kommer påverkas i sådan omfattning att förbudet mot artskyddet utlöses, förutsatt att föreslagna skyddsåtgärder vidtas. Sedan Väg & Miljö gjorde sin utredning så har strukturplanen reviderats och skogsarealen som avsätts som Natur ökat till ca 60 ha, vilket i stort sett är en fördubbling jämfört med tidigare. 50 ha utgörs av ett i huvudsak sammanhållet stråk som håller de högsta naturvärdena vad gäller skog och sumpskog inom planområdet. Områdets storlek har gjort att buffertzoner mot bebyggelse har kunnat utökas och skapar förutsättningar för en nordsydlig spridningskorridor genom planområdet. Merparten av de områden som tidigare bedömts som kärnområde för tjäder och andra skogslevande fåglar har kunnat sparas och utökas



Den utökade arealen innebär sammantaget en förbättring för tjäder, spillkråka, entita och tofsmes med flera arter som är knutna till skogliga miljöer med avseende på kontinuerlig ekologisk funktion och bevarandestatus.

I den östra delen har planområdet utökats österut och längst i öster så sker en omvandling till industrimark vilket tar revir för rödvingetrast och trädlärka i anspråk. Väg & Miljö har dock angett att det är gott om möjliga habitat för dessa arter i den centrala delen av planområdet. Sammantaget bör förutsättningarna förbättras även för dessa med utökningen av skog och hållmarker.

När det gäller övriga arter i sydost såsom stare, rörsångare, gulspurv, ärtsångare etc. så kommer deras revir att förbli intakta. Vad gäller fågelarter som är knutna till krokängen i norr, t ex trana, kricka och sävsparv så är kvarstår bedömningen i artskyddsutredningen att dessa arter inte kommer att påverkas negativt av en exploatering. Ett mindre område om ca 1,5 ha med diken, halvöppen och frisk fuktig mark i norr närmast järnvägen har avsatts som Natur, vilket är ett positivt tillskott som habitat för flera av de arter som finns vid krokängen.

Den sammantagna bedömningen är att förutsättningarna för att säkerställa kontinuerlig ekologisk funktion och bevarandestatus för de prioriterade fågelarterna, såväl som för andra fågelarter, har ökat genom den senaste strukturplanen jämfört med de förutsättningar som gällde då Väg & Miljö gjorde samma bedömning. Det torde därför finnas förutsättningar för att, i mindre omfattning, utöka den exploaterbara ytan utan att artskyddsförbudet löses ut.

### **Amfibier**

Det kan konstateras att det är brist på lekmiljöer (öppna soluppvärmda vatten som inte torkar ut) inom planområdet, för såväl mindre som större vattensalamander. Sannolikt finns det dock både större och mindre vattensalamander i krokängen i den norra delen där mer öppna vatten förekommer och eftersom arterna finns norr om järnvägen och det finns en stor kulvert under järnvägen.

AFRY har bedömt att artskyddet inte utlöses om en buffertzonen om 200 m kan upprätthållas i förhållande till artfynd och potentiella spridningsstråk. Detta synes kunna uppfyllas på ett bra sätt inom planområdet i enlighet med AFRYs förslag.

AFRY har vidare framhållit att man bör utforma öppna dagvattenlösningar nyttjas inom det område där groddjur kan förväntas skyddsåtgärder vid planering av vägar och brunnar. Inom området planeras för 10 dagvattendammar som ligger i naturmark. Den sammanlagda arean är ca 5 ha. Dammarna kan bidra till att optimera biologisk mångfald i området, inte minst för amfibier och fågelliv, om de utformas som permanent våta miljöer med kringliggande öppna gräs- och buskmiljöer i driftytorna runt dammarna. Flertalet dammar har också planerats i direkt anknytning till lämpliga landhabitat för salamander.

Groddjurspassager med ledarlar planeras vid två platser längs huvudgatan, vilket möjliggör för amfibier att vandra längs diken i den norra delen av området

Sammantaget bedöms de lokala populationerna av amfibier kunna stärkas genom planförslaget och de skyddsåtgärder som föreslås.

## Innehåll

Sammanfattning .....	3
<b>1 Uppdraget .....</b>	<b>7</b>
<b>1.1 Organisation .....</b>	<b>7</b>
<b>1.2 Metod – inventering av naturvärden .....</b>	<b>7</b>
1.2.1 Värdeelement .....	9
<b>1.3 Utförande .....</b>	<b>9</b>
1.3.1 Underlag .....	9
<b>2 Översiktlig beskrivning av inventeringsområdet .....</b>	<b>9</b>
2.1 Inventeringsområdet .....	10
<b>3 Naturvärdesobjekt.....</b>	<b>10</b>
3.1 Naturvärdesobjekt 1. Tallskog på hällmark med inslag av äldre tall .....	11
3.2 Naturvärdesobjekt 2. Lövsumpskog .....	13
3.3 Naturvärdesobjekt 3. Blandsumpskog.....	14
3.4 Naturvärdesobjekt 4. Lövsumpskog .....	15
3.5 Naturvärdesobjekt 5. Tallskog på hällmark med inslag av äldre tall .....	16
3.6 Naturvärdesobjekt 6. Lövsumpskog/Alsumpskog.....	17
3.7 Naturvärdesobjekt 7. Hällmarksskog .....	18
3.8 Övriga Naturvärdesobjekt.....	18
<b>4 Småvatten-aktualiserad bedömning .....</b>	<b>19</b>
4.1 Sammanfattande bedömning .....	20
<b>5 Naturvårdsarter .....</b>	<b>21</b>
5.1 Fridlysta arter .....	24
<b>6 Sammanfattning av tidigare inventeringar .....</b>	<b>27</b>
6.1 Sweco-naturvärdesinventering .....	27
6.2 AFRY-groddjursinventering .....	30
6.3 Golder/Amalina-fågelinventering .....	31
6.4 Amalina-kompletterande NVI .....	33
6.5 Ekologigruppen-tjäderinventering .....	34
6.6 Väg & Miljö-artskyddsutredning .....	36
6.6.1 Skydd av fåglar och deras bon .....	37
6.6.2 Sammanfattande bedömning .....	38
<b>7 Bedömning av påverkan på naturvärden och naturvårdsarter .....</b>	<b>40</b>
7.1 Naturvärdesobjekt och värdeelement.....	40
7.2 Påverkan på naturvårdsarter .....	42
7.2.1 Fåglar .....	42
7.2.2 Amfibier .....	43
<b>Referenser .....</b>	<b>44</b>

Bilaga 1 – Naturvärdesobjekt och värdeelement

# 1 Uppdraget

Södertälje kommun har påbörjat ett planarbete för del av Jumsta 3:1 och Tveta-Valsta 4:1. Rejlers AB har fått i uppdrag att komplettera tidigare utförda naturvärdesinventeringar (NVI) samt sammanfatta dessa i en enhetlig rapport som underlag för det fortsatta planarbetet.

## 1.1 Organisation

Inventeringsarbete samt rapportering har utförts av Tommy Lundberg och Jonna Källås på Rejlers AB.

## 1.2 Metod – inventering av naturvärden

Metoden för inventering följer svensk standard för naturvärdesinventering, NVI (SS 199000:2014). Att följa den föregående standarden är ett aktivt val för att undvika otydligheter då tidigare inventeringar har använt denna. Inventering är utförd med detaljeringsgrad medel, vilket innebär att minsta obligatoriska karteringsenhet utgörs av en yta om 1 000 m<sup>2</sup> eller mer eller ett linjeformat objekt med en längd av minst 50 m x 0,5 m.

Den kompletterande inventeringen har inte omfattat någon fördjupad artinventering avseende arter i vattenmiljöer, amfibier, insekter eller fåglar. Småvatten, som i Swecos naturinventering (Sweco 2021) har bedömts utifrån deras betydelse för livs- lek- och uppväxtmiljöer för amfibier, har getts en aktualiserad bedömning. De ”småvatten” som bedömts utgöra våtmarker har kategoriserats som värdeelement enligt NVI-standard, se avsnitt 1.2.1 nedan för definition.

Ett naturvärdesobjekt ska utgöras av en dominerande naturtyp. Klassningen görs genom en sammanvägning av förekomsten av arter och förekomsten av värdefulla biotoper. Artvärdet innefattar en bedömning av naturvårdsarter (naturvårdsarter, signalarter och ansvarsarter), hotade arter, rödlistade arter och relativ artrikedom. Biotopkvaliteten bedöms utifrån förekomst av störningsregimer, element, strukturer eller nyckelarter. Biotopens sällsynthet vägs mot dess förekomst utifrån ett lokalt, regionalt och nationellt perspektiv samt dess hotstatus.

Den sammanvägda värderingen av naturvärde utifrån artvärde och biotopvärde görs via matrisen i Figur 1-1.

Ytor inom planområdet har naturvärdesklassats enligt en fyrgradig skala:

### **Högsta naturvärde**

Naturvärdesklass 1

Störst positiv betydelse för *biologisk mångfald*

### **Högt naturvärde**

Naturvärdesklass 2

Stor positiv betydelse för *biologisk mångfald*

### **Påtagligt naturvärde**

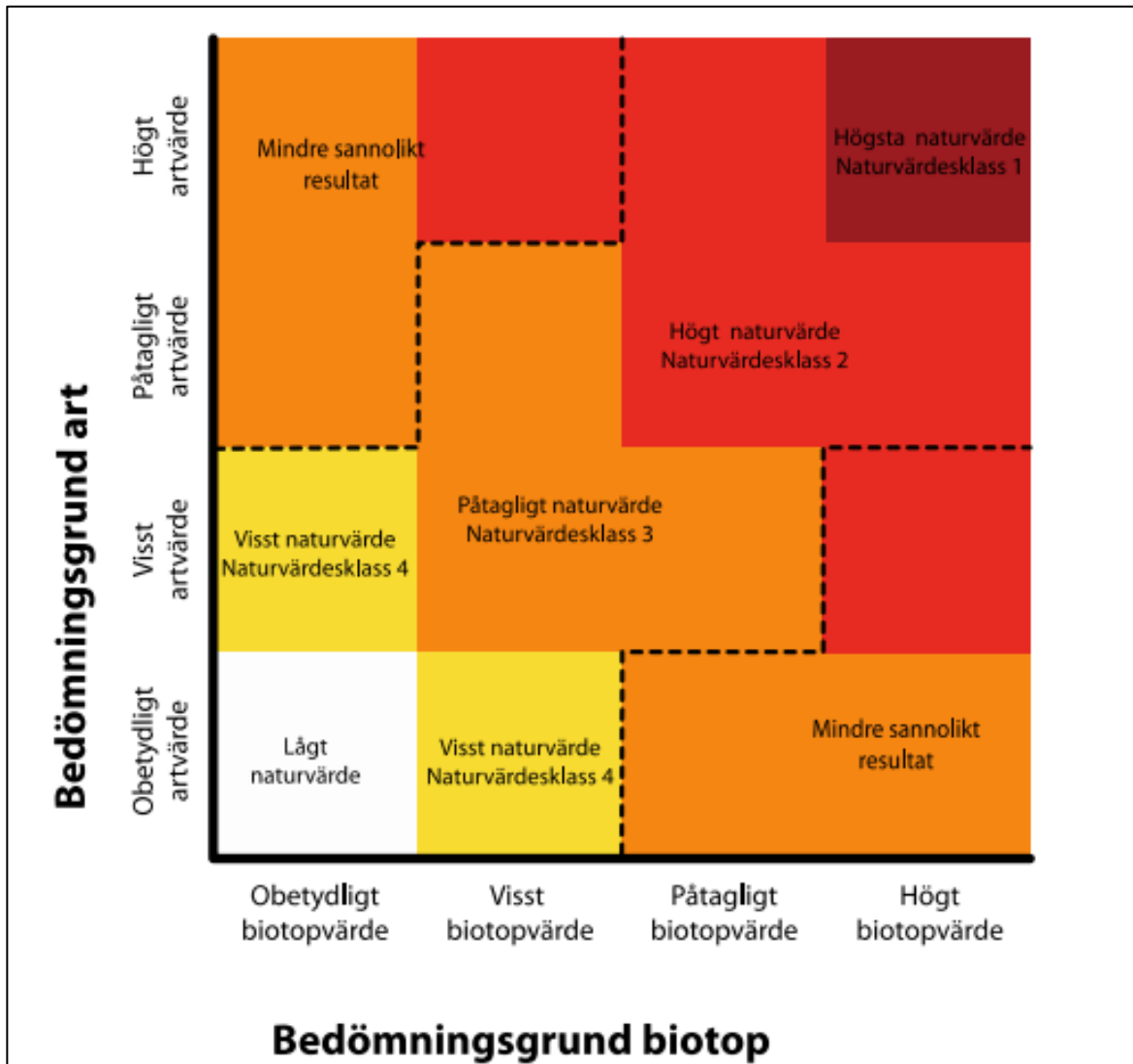
Naturvärdesklass 3

Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald

**Visst naturvärde**

Naturvärdesklass 4

Viss betydelse för biologisk mångfald



Figur 1-1. Matris för naturvärdesklassning.

Det huvudsakliga syftet med en NVI är att beskriva och värdera naturområden av betydelse för biologisk mångfald i ett avgränsat område. NVI resulterar i avgränsning av områden, naturvärdesklassning, objektbeskrivningar samt en övergripande rapport.

Lågt naturvärde utgörs av de områden som inte uppfyller kriteriet för att utgöra naturvärdesobjekt. Dessa märks inte ut på kartan. Område som ingår i inventeringsområdet och som inte tilldelats naturvärdesklass utgör antingen lågt naturvärde, alternativt utgör området naturvärde men är mindre än minsta karteringsenhet.



### 1.2.1 Värdeelement

Ett värdeelement är ett punktojekt eller mindre yta som är av särskilt positiv betydelse för biologisk mångfald. Det kan utgöras av träd, rösen, murar, död ved eller andra småbiotoper.

### 1.3 Utförande

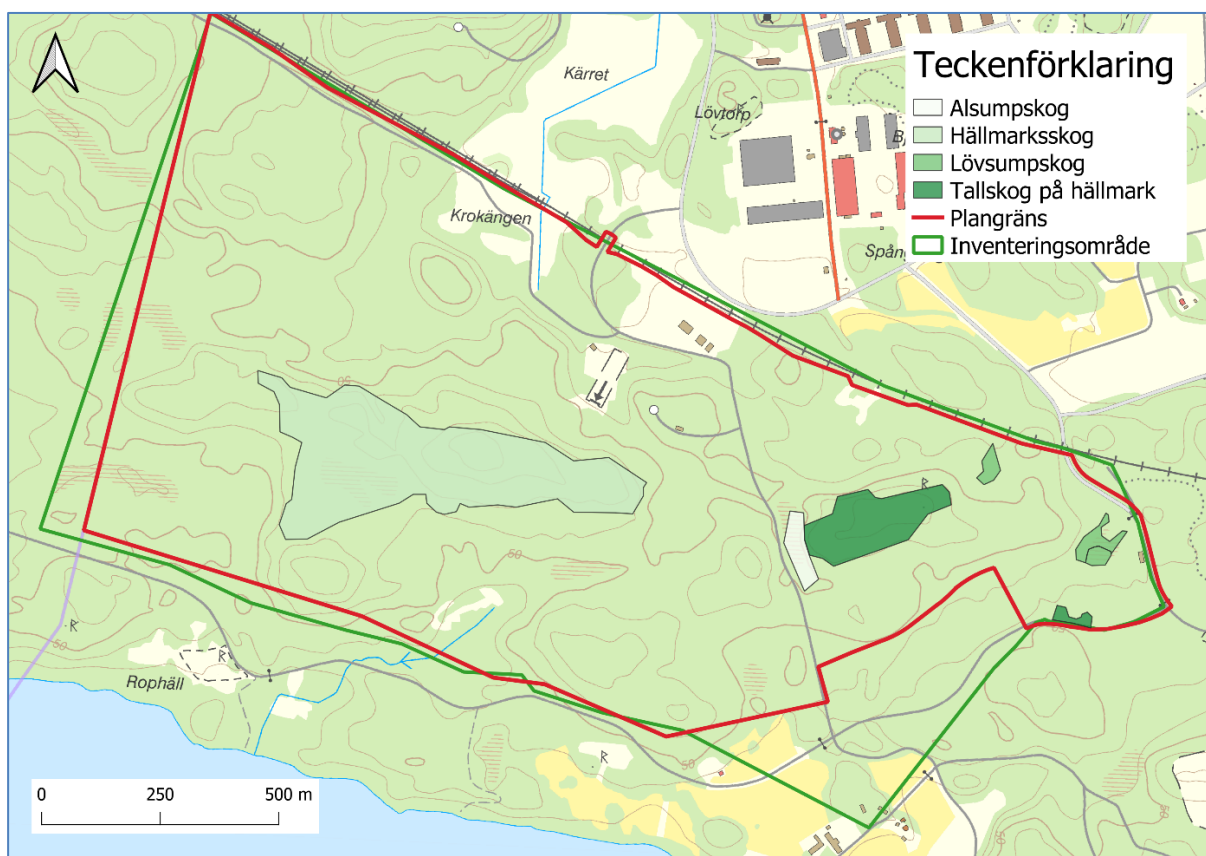
Naturvärdesinventeringen utfördes av Tommy Lundberg och Jonna Källås 2024-06-18. Se Figur 2-1 för flygbild över inventeringsområdet.

#### 1.3.1 Underlag

Vid inventeringen har följande underlag använts:

- Utdrag från Artdatabanken för rödlistade och skyddsklassade arter i närområdet (50 m buffertzona kring inventeringsområdet).
- Utdrag från Artportalen för artfynd i inventeringsområdet mellan åren 2001-2024.
- Utdrag från Trädportalen, [www.tradportalen.se](http://www.tradportalen.se) (Inga träd fanns upptagna inom inventeringsområdet).

## 2 Översiktlig beskrivning av inventeringsområdet



Figur 2-1. Det utvidgade inventeringsområdet avgränsat med grön polygon. Inom området ses naturtyper för ytor som uppdaterats med avseende på avgränsning och de nya ytor som tillkommit efter Amalinas inventering och utvidgningen av planområdet längst i öster. Den uppdaterade plangränsen är avgränsad med röd polygon.

## 2.1 Inventeringsområdet

Inventeringsområdet berör delar av fastigheterna Jumsta 3:1 och Tveta-Valsta 4:1 och motsvarar i allt väsentligt den avgränsning av planområdet som redovisas i den uppdaterade strukturplanen (2024-09-27).

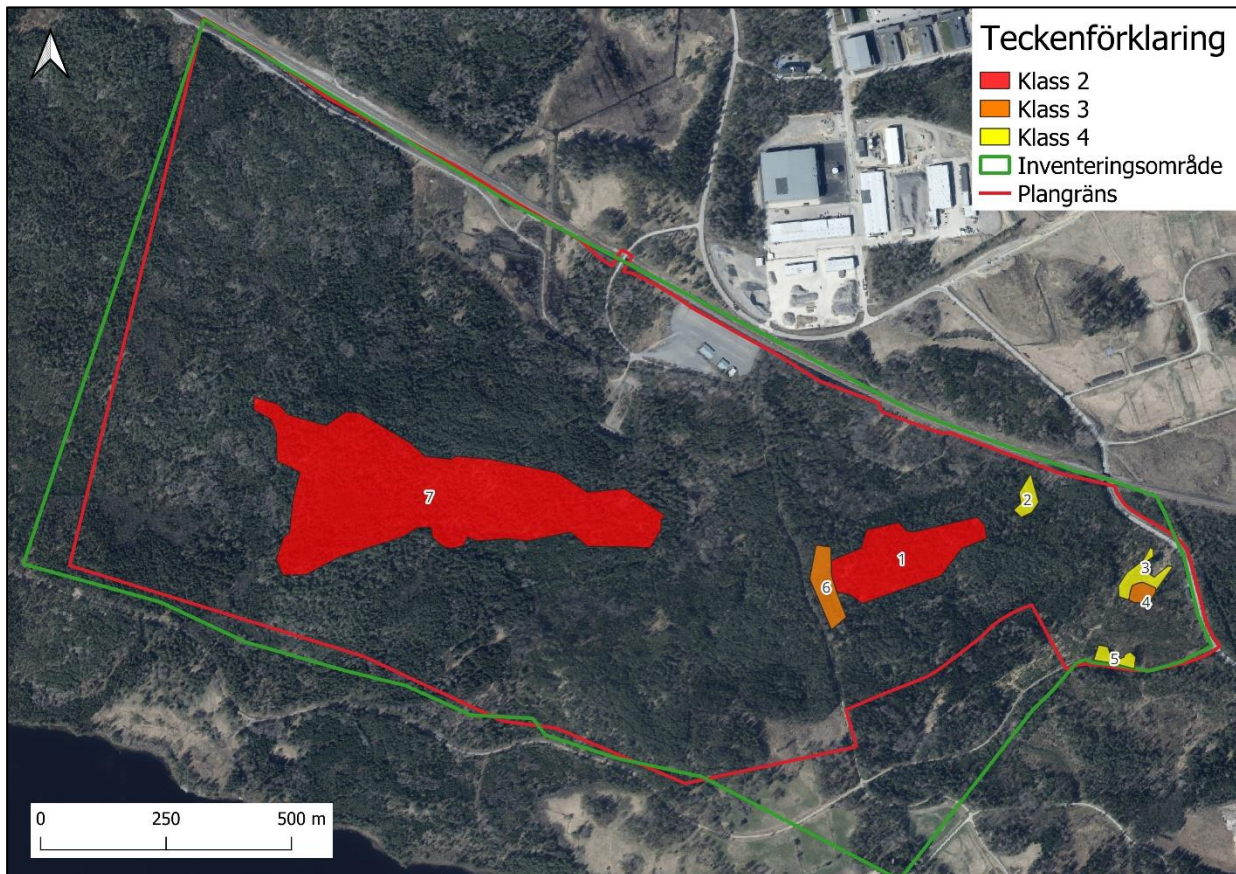
Inventeringsområdet har till del tidigare varit ett militärt övningsområde för Ing1. Spår av verksamheten finns kvar i landskapet i form av grusvägar, enstaka byggnader, motocrosspår och en skjutbana. Området består till övervägande del av skogsmark, där hållmarken som ligger på höjderna dominerar landskapet. Sumpskogar och kärr finns i de lägre delarna av landskapet. Området bär spår av skogsbruk och en del igenväxande hyggesmark förekommer, särskilt i den östra delen. I söder finns rester av kulturmark, i form av igenvuxna ängs- och betesmarker. Området har delvis aktivt avvattats genom diken som löper i de lägre belägna stråken. En viss återförsumpning pågår på grund av att dikena gradvis satts igen. Området är till största del avgränsat av befintliga vägar och järnvägen (Svealandsbanan) som passerar på norra sidan.

Norr om området, på andra sidan Svealandsbanan, pågår omvandlingen av det gamla regementsområdet och övningsfältet till industrimark. Sydost om inventeringsområdet finns gården Hummeldal vars jordbruksmarker (främst hästbete numera) sträcker sig in i planområdet i begränsad omfattning. Ca 300 m söder om planområdet ligger Långsjön i ostvästlig riktning.

Inventeringsområdet gränsar i väster mot Nykvarns kommun där skogsmarken fortsätter.

## 3 Naturvärdesobjekt

Nedan beskrivs de naturvärdesobjekt som avgränsats vid den kompletterande naturvärdesinventeringen. Beskrivningen uppfyller de krav på dokumentation som ställs enligt SIS-standard SS 199000:2014 för naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald.



Figur 3-1. Flygbild över inventeringsområdet med nya och reviderade naturvärdesobjekt (NVO) i den kompletterande inventeringen av Rejlers.

### 3.1 Naturvärdesobjekt 1. Tallskog på hällmark med inslag av äldre tall

Objektet består av en hällmarksskog, med inslag av barrblandskog med tunt jordtäckte, påfallande inslag av blåbärsris, ljung och marklavar. Större jordtäckte framför allt i svackor och i slänterna och här förekommer även enstaka mer grova tallar. Objektet har i övrigt ett påtagligt inslag av senvuxna, äldre tallar. Vid Swecos NVI 2021 noterades vedskivlav (NT) och motaggsvamp (NT) i objektet. Sweco har även bedömt att området kan vara intressant för tjäder. Senare samma år noterade Amalina tallticka (NT), blomkålssvamp (S), grymig blåslav (s), vedskivlav (NT), tofsmes (s), talltita (NT) samt spår av spillkråka (NT). Enligt Artportalen har en observation av rödvingetrast (NT) noterats inom ramen för utförd fågelinventering 2021. Objektet har i SWECOS NVI klassats som visst naturvärde, med ID 53460. Amalina har gett området en delvis annorlunda avgränsning samt konstaterat ett större antal naturvårdsarter och föreslog därför att området skulle klassas som påtagligt naturvärde med anledning av det påtagliga artvärdet.

Rejlers har vid den kompletterande inventeringen kunnat verifiera förekomst av vedskivlav, tallticka och grymig blåslav. Utifrån de naturvårdsarter som tillkommit efter Swecos inventering så bedöms artvärdet sammantaget vara påtagligt. Objektet ges därmed ett högt naturvärde.

Rejlers har i denna komplettering gjort en avgränsning av objektet som i stort motsvarar summan av Swecos och Amalinas avgränsningar.





Figur 3-1. Senvuxna, gamla tallar på hällmark samt död ved.

<b>Naturvärdesklass</b>	Högt naturvärde – klass 2
<b>Naturtyp</b>	Skog och buskmark, Fullgod Taiga 9010
<b>Biotop</b>	Hällmarkstallskog, SK251
<b>Värdeelement</b>	-



### 3.2 Naturvärdesobjekt 2. Lövsumpskog.

Naturvärdesobjekt 2 (NVO 2) består av blandlövsumpskog med något utvecklade socklar och lite blåsstarr. i de fuktigare delarna. Träden är unga till medelålders. Mängden död ved är begränsad och objektet torkar ut under säsongen vilket ger objektet ett visst biotopvärde. Ett gryt hittades i en av alsocklarna men artvärdet är i övrigt lågt. Sammantaget ges objektet ett visst naturvärde.



Figur 3-2. Till vänster, träd med något utvecklade socklar och blåsstarr i nedre vänstra delen av bilden. Till höger, ett gryt.

<b>Naturvärdesklass</b>	Visst naturvärde – klass 4
<b>Naturtyp</b>	Skog och träd, boreo-nemoral skog
<b>Biotop</b>	Sumpskog, SK41
<b>Värdeelement</b>	-



### 3.3 Naturvärdesobjekt 3. Blandsumpskog

Naturvärdesobjekt 3 (NVO 3) består av sumpskog som i de norra delarna omger en anlagd uppfylld grusad yta och sedan sträcker sig åt sydöst. Skogen består av såväl lövträd, som gran och tall. Generellt är skogen allt fuktigare mot söder bort från den anlagda ytan och ändrar karaktär, varför den södra delen delats av som ett eget objekt (se NVO 4). NVO 3 har visst biotopvärde då det förekommer begränsat med stående död ved (gran). Området torkar upp snabbt på våren. Artvärdet är lågt.

Objektet bedöms ha ett visst naturvärde.



Figur 3-3. Sumpskog och några tussar blås Starr i förgrunden.

<b>Naturvärdesklass</b>	Visst naturvärde– klass 4
<b>Naturtyp</b>	Skog och buskmark
<b>Biotop</b>	Lövdominerad sumpskog SK11, SK41
<b>Värdeelement</b>	Torrträd



### 3.4 Naturvärdesobjekt 4. Lövsumpskog

Naturvärdesobjekt 4 (NVO 4) består i högre grad av lövträd bland annat klibbal än NVO 3. Området är blötare och sockelbildningen är mer tydlig. Området var endast fuktigt vid besöket men bedöms kunna bli återkommande blött vid nederbörd och snösmältning. Objektet har mycket död ved, såväl liggande som stående, dock ej så grov. Förekomst av tickor, bl.a. alticka och lackticka samt spår av spillkråka (NT). Bedömningen är att biotopvärdet är påtagligt och artvärdet visst (det kan inte uteslutas förekomst av naturvårdsarter inom artgruppen tickor).

Objektet bedöms ha ett påtagligt naturvärde.



Figur 3-4. Vänstra bilden är på död ved i området samt flerstammat träd, högra bilden visar tydliga tecken från spillkråka.

<b>Naturvärdesklass</b>	Påtagligt naturvärde– klass 3
<b>Naturtyp</b>	Skog och buskmark, Sumpskog 9080
<b>Biotop</b>	Lövdominerad sumpskog SK41, SK11, Alkärr SK135
<b>Värdeelement</b>	Lågor, torrträd



### 3.5 Naturvärdesobjekt 5. Tallskog på hållmark med inslag av äldre tall

Naturvärdesobjekt 5 (NVO 5) består av barrskog med ca 8-9 grövre tallar på blockig hållmark, på ca 1500 m<sup>2</sup> beläget nära vägen. Uppslag av gran som nått medelålder finns i objektet. Området har även några mindre tallar. Området är kringskuret av hyggesmark och en grusväg. Objektet har ett visst biotopvärde på grund av de grova tallarna och enstaka död ved men obetydligt artvärde då inga naturvårdsarter kunde ses. Sammantaget klassas objektet till visst naturvärde.



Figur 3-5. Blockig hållmark med grövre tall.

<b>Naturvärdesklass</b>	Visst naturvärde – klass 4
<b>Naturtyp</b>	Skog och buskmark, Taiga 9010
<b>Biotop</b>	Hållmarkstallskog SK2451
<b>Värdeelement</b>	Block, låga



### 3.6 Naturvärdesobjekt 6. Lövsumpskog/Alsumpskog

Naturvärdesobjekt 6 (NVO 6) består i södra delen av en olikåldrig lövsumpskog som domineras av björk och gran som sakta omvandlas till en alsumpskog med mer utvecklade socklar åt norr.

I norra delarna kunde ses spår av spillkråka (NT) och gnag av bäver. Inga naturvårdsarter bland landmollusker, mykorrhiza-svampar, lavar och insekter kunde ses, vilket antagits som möjligt av Amalina vid tidigare inventering. Det framstår dock som sannolikt att det förekommer naturvårdsarter beaktat biotopens utbildade karaktär. Majbräken och lackticka påträffades. I tidigare kompletterande inventering av Amalina har observerats gärdsmyg, stjärtmes och spår av troligen större hackspett och spillkråka.

Objektet bedöms ha ett påtagligt biotopvärde, detta trots ett dike som gör att det torkar upp relativt snabbt på våren. Å andra sidan så står det mycket vatten i objektet på våren. Utifrån att området har ett visst artvärde så klassas området sammantaget som påtagligt naturvärde.



Figur 3-7. Alsumpskog med utvecklade sockar i norra delarna.

<b>Naturvärdesklass</b>	Påtagligt naturvärde – klass 3
<b>Naturtyp</b>	Skog och buskmark, lövsumpskog 9080
<b>Biotop</b>	Alsumpskog/Alkärr SK41, SK11, SK135
<b>Värdeelement</b>	-

### 3.7 Naturvärdesobjekt 7. Hällmarksskog

Amalina slog samman de av Sweco avgränsade och klassade objekten 52653 och 46687 med den norra delen av 52652 och den södra delen av 53053 till ett enda stort objekt som också klassats om till påtagligt naturvärde. En viss utvidgning av området har också gjorts.

Amalinas skäl till sammanslagning, utvidgning samt omklassning är följande; *det består av äldre talldominerad naturskog på en hällmarksrygg. Skogen är i princip fri från sentida skogsbruksåtgärder och bedöms ha samma markanvändningshistorik. Död ved förekommer, om ej i någon riklig mängd. Inom området finns flera fläckar med äldre tallar. Smärre partier med mer gran förekommer och utöver barrträd finns främst vårtbjörk och en och annan asp. I området förekommer ett flertal naturvårdsarter mer eller mindre knutna till äldre tallskog som motaggsvamp (NT), vedskivlav (NT) och tallticka (NT). Bland fågelarter märks tofsmes (s) och talltita (NT) liksom spår efter spillkråka (NT). Biotopvärdet bedöms som påtagligt då skogen bedöms vara en ej fullgod 9010 Västlig taiga. Förekomsten av spridda naturvårdsarter där tre kryptogamer är rödlistade gör att även artvärdet bedöms som påtagligt. Ett påtagligt art- och biotopvärde gör att objektet hamnar i naturvärdeklass 2.*

Rejlers delar Amalinas bedömning av objektets karaktär samt deras förslag till sammanslagning, avgränsning och klassning med ett undantag och det är sammanslagningen med den södra delen av 53053 där Swecos avgränsning och klassning får kvarstå. Fältbesöket föranledde ingen ändring i detta avseende då det finns en viss gräns mellan de båda i form av en brant och en smal dalgång. Objekt 53053 beskrivs närmare i Swecos rapport.

<b>Naturvärdesklass</b>	Högt naturvärde, klass 2
<b>Naturtyp</b>	Skog och buskmark, taiga 9010
<b>Biotop</b>	Hällmarkstallskog, SK251
<b>Värdeelement</b>	-

### 3.8 Övriga Naturvärdesobjekt

Amalina har även föreslagit ändrade klassningar för ytterligare naturvärdesobjekt i Swecos rapport.

Ett objekt, nr 53467, med visst naturvärde föreslås klassas om till påtagligt naturvärde. Det förefaller oklart på vilka grunder men Amalina har påträffat två naturvårdsarter i objektet. Rejlers bedömer dock att Swecos klassning *visst naturvärde* kan kvarstå.

Naturvärdesobjekt 41088 har i Swecos inventering givits klassningen *påtagligt naturvärde*, huvudsakligen på grund av biotopvärdet. Amalina ansåg att artvärdet borde klassas upp på grund av att man noterat fällmossa (S), allémossa (s), dvärgtufs (S), lönnlav (S), blåsippa (S,§), gullviva(§), ärtsångare (NT) och svartvit flugsnappare (NT), utöver Swecos rapporterade förekomst av ask (EN). De ihåliga gamla ädellövträden med spår efter lövtäkt bedöms kunna hysa naturvårdsintressanta insekter. Rejlers ansluter till Amalinas bedömning att området

borde ges ett *högt naturvärde* men har inte inventerat området eller gjort någon omklassning, då det ligger utanför planområdet efter det att gränsen ändrats.

Amalina har härutöver bedömt att objekt 56267 bör klassas i upp till *högt naturvärde*. Rejlers väljer att inte beakta att objektet enligt Amalina består av en fullgod Natura 2000-naturtyp, 9010 Västlig Taiga, Rejlers har därför låtit Swecos klassning, *påtagligt naturvärde*, kvarstå.

Även objekt 43837 har föreslagits klassas upp till högt naturvärde. Området ligger dock utanför den nya plangränsen och har inte besökts på plats. Rejlers har därför avstått från att göra någon bedömning. Swecos klassning kvarstår.

Objekt 43438 saknas i Swecos objektsbeskrivning men har på kartan givits klassningen *visst naturvärde*. Det är alltså oklart på vilka grunder. Amalina har föreslagit en revidering men det är även här oklart på vilka grunder, förutom att den anses utgöras av 9010 Västlig taiga, möjligen ej fullgod sådan. Rejlers låter Swecos klassning kvarstå.

## 4 Småvatten-aktualiserad bedömning

Nedan beskrivs både Swecos bedömning och Rejlers aktualiserade bedömning. Ytorna är över lag mycket små.

Swecos bedömning i vanlig text. Rejlers bedömning i *kursiv text*.

1. Småvatten. Risk för uttorkning. Ej trolig lokal. *Torrt. Saknar betydelse.*
2. Möjlig vattensamling under vår/sommar. Ej trolig lokal. *Torrt. Förekomst av blåsstarr indikerar periodvis blöta förhållanden/yttligt grundvatten. Saknar betydelse för amfibier.*
3. Litet kärr med vitmossa och starr. Möjligen håller det vatten på våren. Räcker förmodligen inte till för vattensalamander men möjligtvis för padda. *Kärret var endast lite blött i den centrala delen, ca 25 kvm. Sphagnummatta, viss torvbildning. Saknar betydelse för amfibier.*
4. Småvatten omgivet av tät skog. Högvuxen men klen klibbal runt omkring. Dammen verkar grävd och massorna ligger i en vall vid sidan. En del död ved i vattnet. Ingen vattenvegetation. Möjlig lokal för större vattensalamander. *"Grävd damm". Håller vatten, troligen året runt. Kan fungera för amfibier, synes dock vara surt. Brunvatten med låg biologisk aktivitet.*
5. Vät som kortare perioder har stående vatten. Kan möjligen vissa år fungera för grodor och padda men är ej lämpligt för vattensalamander som har längre vattenlevande period. *Ytan var torr, sannolikt ingen betydelse för amfibier, men kan inte uteslutas.*
6. Litet kärr i svacka. Gles starrvegetation. Torrt vid besöket. Håller förmodligen vatten under vår. Eventuellt lämpligt för paddor. Ej trolig lokal för större

vattensalamander. *Ytan var helt uttorkad, glest med starr. Saknar betydelse för amfibier.*

7. Torrt vid besök. Står förmodligen vatten på våren. Troligtvis för torrt för större vattensalamander. *Ytan är torr och saknar våtmarksindikationer. Saknar betydelse för amfibier.*

8. Torrt vid besök. Står förmodligen vatten på våren. Troligtvis för torrt för större vattensalamander. *Uttorkat. Saknar betydelse för amfibier.*

9. Vattensamling i djupt körspår. Förmodligen uttorkande, Ej trolig lokal . *Torrt. Swecos bedömning kvarstår.*

10. Vattensamling i djupt körspår. Förmodligen uttorkande. Ej trolig lokal. Nära kommande väg. *Torrt. Saknar betydelse för amfibier.*

11. Vattenfyllda spår i crossbanan. Vissa våtmarksväxter tyder på att det är fuktigt längre perioder. Knapptåg, skogssäv, låmke sp. Möjligen lokal för grodor och paddor. *Torrt vid fältbesöket. Störd miljö. Saknar betydelse för amfibier.*

12. Grävd damm med bäverhydda i västra kanten. Möjligen intressant lokal för större vattensalamander. *Håller vatten. Möjlig lokal för vattensalamander och andra amfibier.*

13. Vattenhållande med björnmossa utan annan våtmarksvegetation, så förmodligen ofta torrlagt. Gott om ung asp i omgivande skog. Bedöms inte intressant för arten. *Torrt vid besöket, håller möjligen vatten kortare perioder. Ointressant för amfibier.*

14. Mindre vattensamling i hjulspår alternativt före detta dike. 1x3 m. Tveksamt värde för groddjur. *Torrt, uppbökat av vildsvin. Saknar betydelse för amfibier.*

15. Mindre vattensamling. Risk för torka. Ej trolig lokal för groddjur. *Uttorkat. Saknar betydelse för amfibier.*

#### 4.1 Sammanfattande bedömning

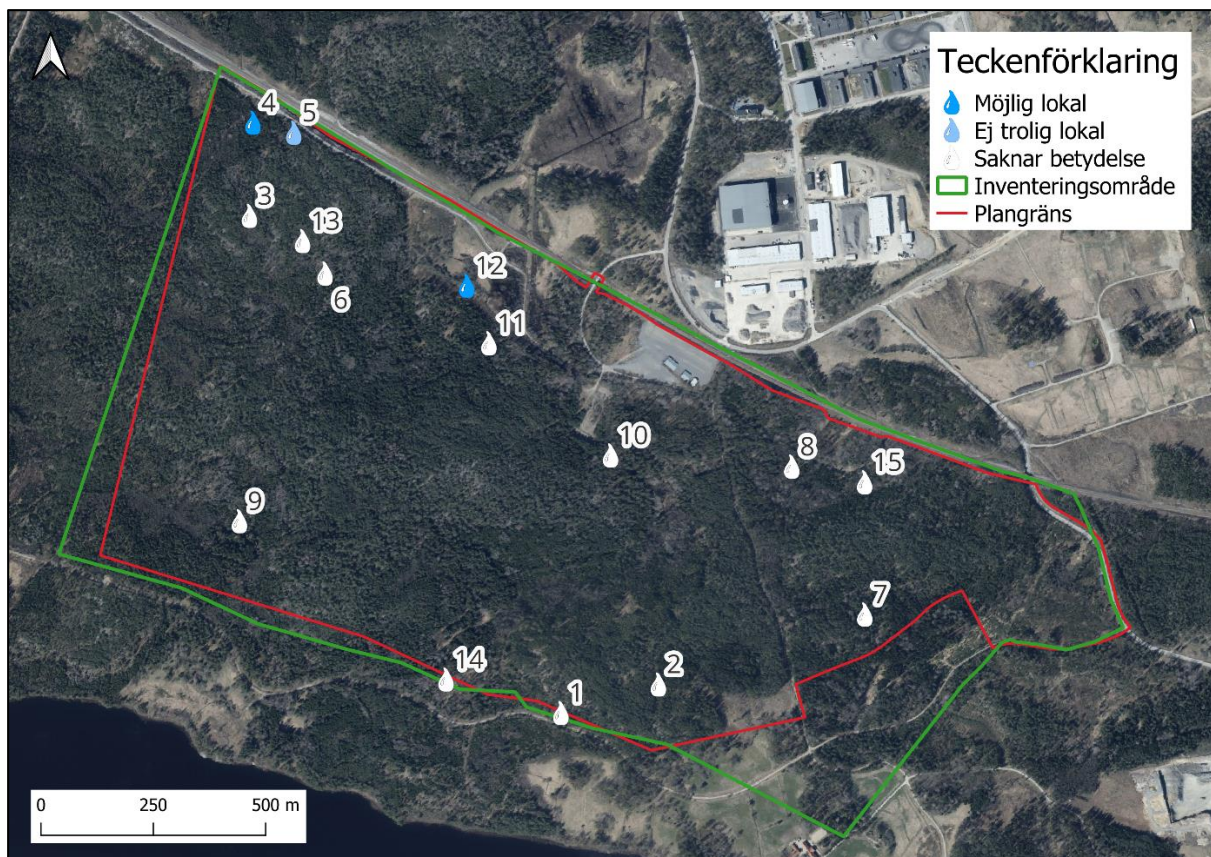
Sweco har avgränsat 15 småvatten inom inventeringsområdet. Sweco har bedömt att lokalerna 4 och 12 kan vara intressant för vattensalamander och andra amfibier. Härutöver har de bedömt att lokalerna 3, 5 och 11 kan vara möjliga för grodor och paddor.

Rejlers har reviderat bedömningen av lokalernas betydelse. Rejlers har gjort samma bedömning för lokalerna 4 och 12 som Sweco med reservationen att lokal 4 har låg biologisk aktivitet och därför är mindre trolig. I övrigt kan lokal 5 möjligen vara intressant för grodor och paddor, även om den är årligen uttorkande under våren. Övriga lokaler bedöms sakna betydelse för amfibier generellt. De var antingen mycket små, uttorkade vid fältbesöket,



saknade våtmarkskaraktär (minst 50 % hydrofil vegetation, inget vatten över eller precis under markytan) eller var kraftigt störda av mekanisk påverkan.

Rejlers har också gjort en fördjupad bedömning huruvida lokalerna kan definieras som våtmark. Huvudkriterier för en våtmark är att lokalen ska ha en tydlig våtmarkskaraktär, att den håller vatten under så lång tid under året att minst 50 % av vegetationen är hydrofil eller att t ex träden har utbildade socklar, eller har vatten ovan, i eller precis under markytan. Lokalerna 1, 2, 3, 6, 9, 10 och 14 bedöms inte utgöra våtmarker enligt ovanstående definition.



Figur 4-1. Aktualiserade småvattenlokalers betydelse för vattensalamander och/eller andra amfibier.

## 5 Naturvårdsarter

Naturvårdsarter utgörs av rödlistade och fridlysta arter samt av arter som betecknas som signalarter eller indikatorarter (kopplas till naturvärden).

Alla vilda fågelarter är skyddade i svensk lag enligt artskyddsförordningen § 4. Enligt Naturvårdsverket bör arter som är markerade med B i bilaga 1 till artskyddsförordningen (fågeldirektivet), rödlistade arter, och arter som uppvisar en negativ trend prioriteras i skyddsarbetet och vid tillämpningen av förordningen. Allt avsiktligt dödande, fångande och störande av vilda fåglar är förbjudet enligt artskyddsförordningen. Att undvika avsiktlig störning är enligt lagen särskilt viktigt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. En ny dom från 2021 slår fast att samtliga naturligt förekommande

fågelarter är skyddade från att skada och döda individer, ägg och ungar samt att eventuell påverkan ska utredas. Störning är tillåten om inte populationen bedöms minska.

Rejlers har utgått från den lista över naturvårdsarter som togs fram i Swecos inventering. En sökning av arter i artportalen har genomförts vilken täcker in arter mellan 2010-2024 inom planområdet med en buffertzona om 200 m.

En förteckning av skyddsklassade arter har också inhämtats. Listan har också kompletterats med de naturvårdsarter och de prioriterade fågelarter som Golder/Amalina pekat ut i sina inventeringar. Härutöver innehåller listan även de groddjur som noterats inom Afrys groddjursinventering. Sammanlagt 60 unika naturvårdsarter har observerats inom och i planområdets absoluta närhet. Av det totala antalet naturvårdsarter är 22 arter prioriterade fågelarter. Alla fåglar är fridlysta. Se tabell 5-1.

*Tabell 5-1. Sammanställning av naturvårdsarter inom artportalen, uttagna mellan 2010-2024, även från utförda inventeringar. Kategorier är om arten är en signalart, naturvårdsart eller om arten är rödlistad ( NT = nära hotad, VU = sårbar, EN = starkt hotad, CR = akut hotad). Objekt-ID gäller de naturvärdesobjekt som avgränsats i Swecos inventering. Se Figur 6-1.*

Art	Kategori	Inom objekt ID eller planerad markanvändning (antal obs)	Källa
Aspfjädermossa	VU	41098	Artportalen & Inventering
Ask	EN	41088, utanför plangränsen	Inventering
Blåsippa	LC, fridlyst	1 lokal 56252(1), naturmark(1), industrimark(1), osäkert läge(1), 3 lokaler utanför plangräns.	Artportalen, 7 lokaler
Bockrot		56262	Inventering
Bronsjon	Signalart	44637	Inventering
Darrgräs	Signalart	53061	Inventering
Gullviva	LC, fridlyst	Naturmark(2), 41088(1) utanför plangränsen.	Artportalen, 3 lokaler
Jungfru Marie nycklar	LC, fridlyst	Industrimark(1)	Artportalen
Krusfrö	NT, Signalart	56265	Inventering
Liten blåklocka	Typisk art i staggmarker.	56262	Inventering
Mattlumner	LC, fridlyst	I gräns mellan Natur- och industrimark(1), naturmark/dagvattendamm(1)	Artportalen
Missne	Signalart	43483	Inventering
Rankstarr	Typisk art i lövsumpskog	47037 och i 41098	Inventering & artportalen
Revlumner	LC, fridlyst	43483(1), naturmark(1) som kan påverkas, 47038(1) direkt söder om planområdet, industrimark(1)	Artportalen (3 lokaler)
Rödclint	Signalart	53061, 53062, 56262, 56265. Alla förekomster inom Natur.	Inventering
Ängsvädd	Signalart	53061	Inventering
Gullgröppa	Signalart	52652	Inventering
Hasselticka	Signalart	41103	Inventering
Kandeläbersvamp	NT, Signalart	53056, 53059, 53463	Inventering

Motaggsvamp	NT	43468, 47868	Inventering, Artportalen
Stor aspticka	Signalart	53054(2), industrimark(1)	Inventering, Artportalen
Tallticka	NT, Signalart	43438, 43837, 53460, 56267. 15 obsar in dessa områden.	Inventering & artportalen
Tallevande kötticka	NT	47868	Inventering
Gammelgranslav	Signalart	43483	Inventering
Glansfläck	Signalart	47037	Inventering
Gryinig blåslav	Signalart	43468(1), 47868(1), 52653(1), 53460(8), 55458(2), 56267(1)	Inventering & artportalen, totalt 14 obsar.
Kattfotslav	Signalart	43483	Inventering & artportalen
Liten spiklav	Signalart	43468	Inventering
Lunglav	NT		Artportalen
Rostfläck	Signalart	43483	Inventering
Vedskivlav	NT	46687(1), 52652(2), 53460(1), 53467(1)	Inventering & artportalen 5 lokaler
Vickerglasvinge	NT	Norr om jvg, utanför planområdet..	Artportalen
Bäver	Fridlyst	53061, 56265, 56262, 56263	Inventering
Huggorm	LC, fridlyst	41103(1) vid vägen, ca 100 m S om planområdet	Artportalen
Kopparödla	LC, fridlyst	Inom planområdet, osäkert läge(1)	Artportalen
Padda	LC, fridlyst	Krokängen(1), inom karterat omr. för amfibier.	Inventering
Mindre vattensalamander	LC, fridlyst	Krokängen(1), inom karterat omr. för amfibier.	Inventering
Åkergroda	LC, fridlyst	Krokängen(3), inom karterat omr. för amfibier.	Inventering & artportalen
Brun kärrhök	LC, prioriterad art*	Se Fig. 6-5	Inventering, artportalen (2019)
Björkrast	NT, prioriterad art*	Se Fig. 6-5	Inventering
Buskskvätta	NT, Prioriterad art*	Se Fig. 6-5	Inventering
Duvhök	NT	Se Fig. 6-5	Inventering
Grönfink	EN, prioriterad art*	Se Fig. 6-5	Inventering
Gröngöling	LC, Signalart, prioriterad art*	53052	Inventering
Gulspurv	NT, Prioriterad art*	Se Fig. 6-5	Inventering & artportalen (7 obsar 2017-2021)
Havsörn	NT, Prioriterad art*	Flugit över	Inventering
Kricka	VU, Prioriterad art*	Se Fig. 6-5	Inventering, Artportalen
Rödvingetrast	NT, Prioriterad art*	Se Fig. 6-5	Inventering
Rörsångare	NT, Prioriterad art*	Se Fig. 6-5	Inventering
Smådopping	NT	Krokängen, Långsjön	Artportalen
Skrattmås	NT, Prioriterad art*	Överflygande	Artportalen

Svartvit flugsnappare	NT, Prioriterad art*	Se Fig. 6-5	Inventering & artportalen 3 obsar 2021
Sävparv	EN, Prioriterad art*	Se Fig. 6-5	Inventering & artportalen (3 obsar 2019, 2021)
Stare	NT, Prioriterad art*	Se Fig. 6-5	Inventering
Spillkråka	NT, Prioriterad art*	Se Fig. 6-5	Inventering & Artportalen (12 obsar 2020-2021)
Talltita	NT, Prioriterad art*	Se Fig. 6-5	Inventering & artportalen 9 obs
Trana	LC, Prioriterad art*	Se Fig. 6-5	Inventering & artportalen 2019, 2020.
Trädlärka	LC, Prioriterad art*	Se Fig. 6-5	Inventering
Tjäder	LC, Prioriterad art*	43468, 47868, se även Fig. 6-7	Inventering & artportalen 13 obsar 2020 (2) 2021 (11)
Ärtsångare	NT, Prioriterad art*	Se Fig. 6-5	Inventering & artportalen

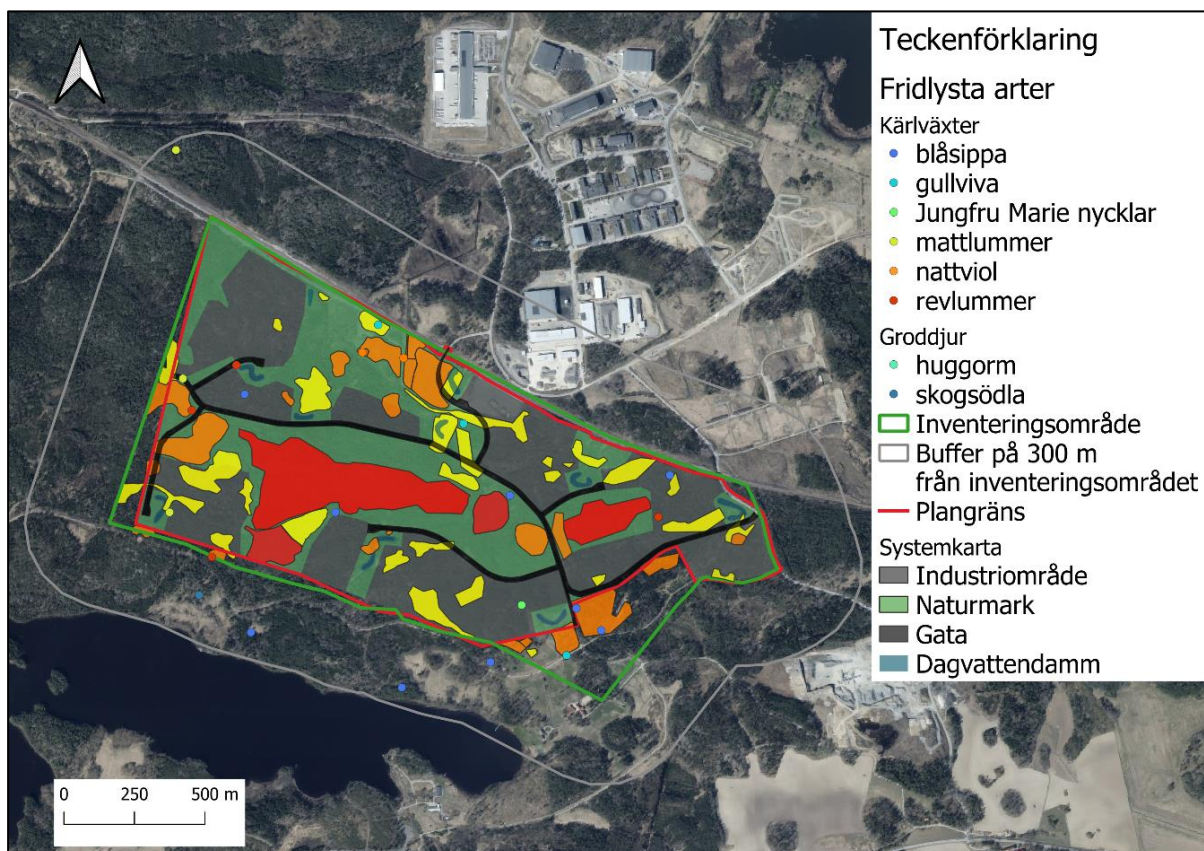
\*Prioriterade fågelarter enligt bilaga 3 i Handbok för artskyddsförordningen är fågelarter som ingår i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv (index B), är rödlistade i Sverige (index R ) eller har minskat med minst 50 % under perioden 1975-2005 enligt Svensk häckfågeltaxering (index -50 %). Totalt omfattar listan 132 arter.

## 5.1 Fridlysta arter

Alla fåglar är fridlysta. För bedömningar av om förbud mot artskyddsförordningen utlöses eller ej, se avsnittet 6-6.

Förutom fåglarna så har 12 andra fridlysta arter registrerats. 6 av arterna utgörs av kärlväxter, 3 av amfibier och 2 av kräldjur, se Figur 5-1.





Figur 5-1. Observationer av fridlysta arter (förutom fåglar) hämtade från inventeringar och artportalen.

I tabell 5-2 nedan redogörs för arternas status och om förbud enligt artskyddsförordningen (förkortat som ASF i tabellen) riskerar utlösas eller ej.

Tabell 5-2. Fridlysta arter inom planområdet.

Art	Kategori	Inom objekt ID (antal obs)		Förbud mot:	Förbud enligt ASF och dispens
Blåsippa	LC, fridlyst	56252 (1), naturmark (1), industrimark(1), osäkert läge (1), utanför plangräns(3).	Artportalen, 7 lokaler	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna, gräva upp eller på annat sätt ta bort, skada eller förstöra exemplar av växterna i deras naturliga utbredningsområde i naturen.</li> <li>- Ta bort eller skada frön eller andra delar.</li> <li>- Gräva eller dra upp exemplar av växter med rötterna.</li> <li>- Plocka eller på annat sätt samla in exemplar av växter för försäljning eller andra kommersiella ändamål</li> </ul>	Ja, inom industrimark
Gullviva	LC, fridlyst	Naturmark(2), 41088(1) utanför plangränsen.	Artportalen, 3 lokaler	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Gräva eller dra upp exemplar av växter med rötterna.</li> <li>- Plocka eller på annat sätt samla in exemplar av växter för försäljning eller andra kommersiella ändamål</li> </ul>	Nej
Jungfru Marie nycklar	LC, fridlyst	Planerad industrimark(1)	Artportalen	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna, gräva upp eller på annat sätt ta bort, skada</li> </ul>	Ja, inom industrimark

				<p>eller förstöra exemplar av växterna i deras naturliga utbredningsområde i naturen.</p> <p>- Ta bort eller skada frön eller andra delar.</p>	
Nattviol	LC, fridlyst	I naturmark	Artportalen 1 lokal	<p>- Plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna, gräva upp eller på annat sätt ta bort, skada eller förstöra exemplar av växterna i deras naturliga utbredningsområde i naturen.</p> <p>- Ta bort eller skada frön eller andra delar.</p>	Nej
Mattlumner	LC, fridlyst	I gräns mellan natur- och industrimark(1), naturmark/ dagvattendamm(1)	Artportalen	<p>- Gräva eller dra upp exemplar av växter med rötterna.</p> <p>- Plocka eller på annat sätt samla in exemplar av växter för försäljning eller andra kommersiella ändamål</p>	Sannolikt
Revlumner	LC, fridlyst	43483(1), naturmark(1) som kan påverkas 47038(1), direkt söder om planområdet, industrimark (1)	Artportalen (3 lokaler)	<p>- Gräva eller dra upp exemplar av växter med rötterna.</p> <p>- Plocka eller på annat sätt samla in exemplar av växter för försäljning eller andra kommersiella ändamål</p>	Sannolikt i mark som påverkas
Huggorm	LC, fridlyst	41103(1), vid vägen, ca 100 m S om planområdet	Artportalen	<p>- Döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in exemplar.</p> <p>- Ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon.</p>	Nej
Kopparödla	LC, fridlyst	Inom planområdet, osäkert läge(1)	Artportalen	<p>- Döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in exemplar.</p> <p>- Ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon.</p>	Nej
Padda	LC, fridlyst	Krokängen(1), inom karterat omr. för amfibier.	Inventering	<p>- Döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in exemplar.</p> <p>- Ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon.</p>	Nej, fyndplatserna kommer skyddas och om rekommenderad buffertzona säkras.
Mindre vattensalamander	LC, fridlyst	Krokängen(1), inom karterat omr. för amfibier.	Inventering	<p>- Döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in exemplar.</p> <p>- Ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon.</p>	Nej, fyndplatserna kommer skyddas och om rekommenderad buffertzona säkras.
Åkergroda	LC, fridlyst	Krokängen(3), inom karterat omr. för amfibier.	Inventering & artportalen	<p>- Döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in exemplar. - Ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon.</p> <p>- avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder.</p> <p>- Skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.</p>	Nej, fyndplatserna kommer skyddas och om rekommenderad buffertzona säkras. AFRY rekommenderar 12:6 samråd

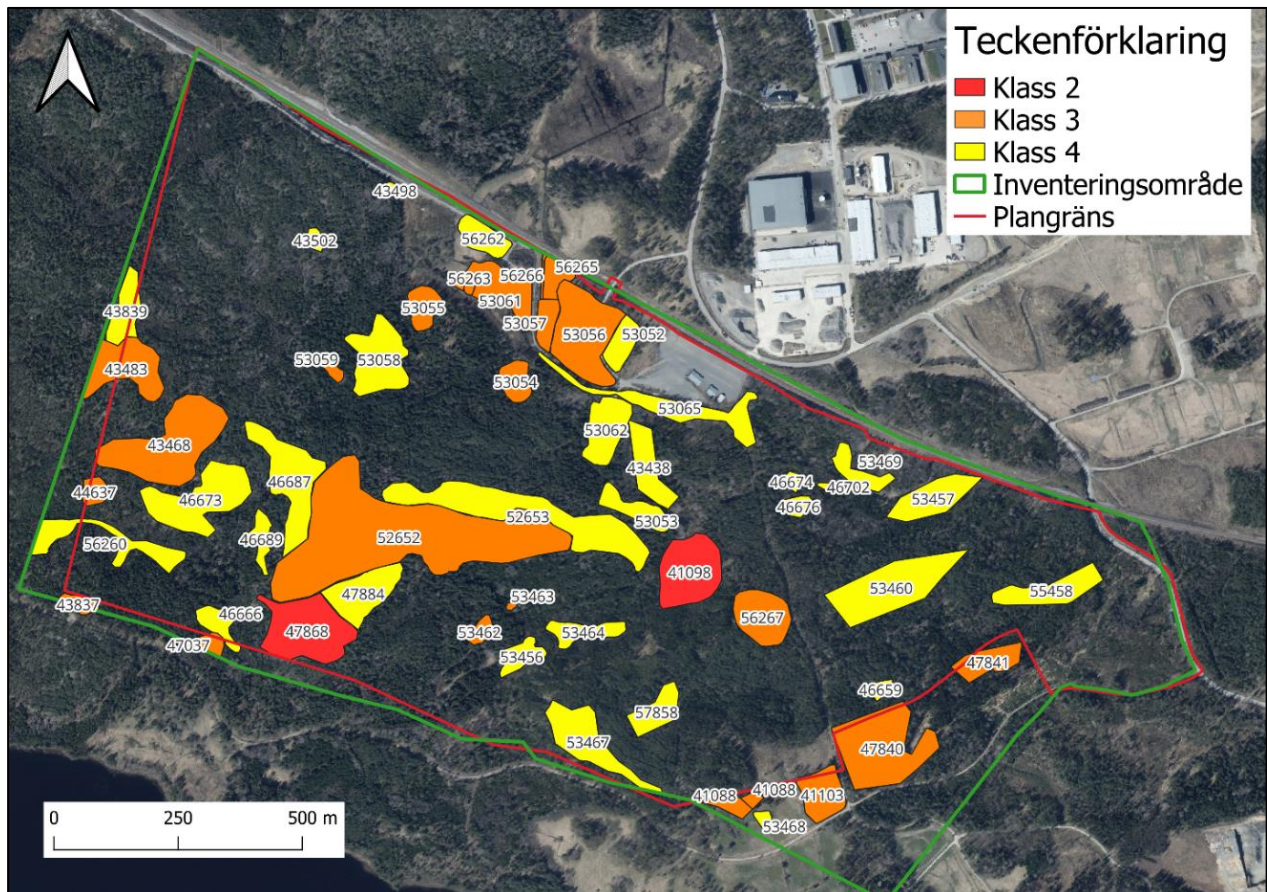


## 6 Sammanfattning av tidigare inventeringar

Nedan görs korta beskrivningar av resultaten från tidigare utförda inventeringar.

### 6.1 Sweco-naturvärdesinventering

Sweco utförde under hösten 2020 en NVI. Sweco avgränsade totalt 53 naturvärdesobjekt varav 2 bedömdes ha ett högt naturvärde (klass 2), 23 bedömdes ha ett påtagligt naturvärde (klass 3) och 28 bedömdes att ha ett visst naturvärde (klass 4).



Figur 6-1. Naturvärdesobjekt inom inventeringsområdet så som de avgränsades och klassades i Swecos inventering.

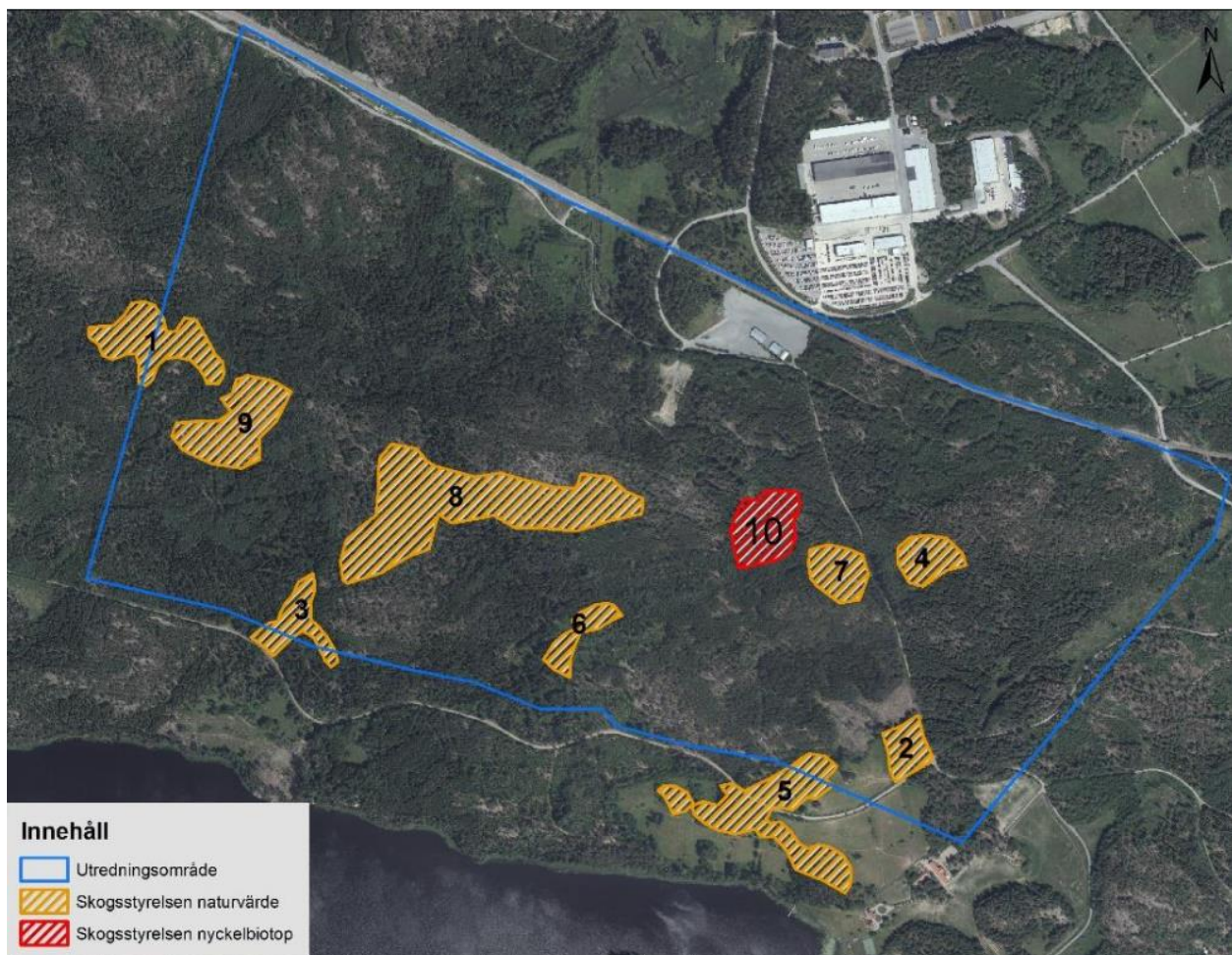
Sweco föreslog i sin rapport *NVI Jumsta, Södertälje kommun, 2021-02-05* att för att skydda och bevara områdets naturvärden och biologiska mångfald så bör:

- Objekt med naturvärdesklass 2 sparas i sin helhet och dessa bör skötas för att även i framtiden kunna erbjuda livsmiljöer för hotade arter.
- Objekt med naturvärdesklass 3 sparas eller exploateras med mycket stor försiktighet för att säkerställa sammanhängande skogsområden och spridningskorridorer för arter knutna till värdefulla skogs- och jordbruksmiljöer.
- Objekt med klass 4 bör sparas där de tillsammans med andra objekt bildar stora sammanhängande områden som kan vara viktiga spridningsstråk.

- Områden med viktiga ekologiska samband för skogs- och vattenlevande arter bör sparas och förstärkas.

Sweco gjorde bedömningen att inventeringen inte behöver kompletteras med ytterligare en NVI. trots att artvärdena får betraktas som något osäkra på grund av att inventeringen utfördes sent på säsongen och att kärleväxter och fåglar därför i hög grad inte kunde undersökas. Däremot rekommenderas att fördjupade inventeringar av tjäder och större vattensalamander utförs under lämplig tid.

Förstudien som utfördes identifierade 10 områden som klassats som naturvärde av Skogsstyrelsen, varav ett område utgör nyckelbiotop. Endast en naturvårdsart fanns inrapporterad i artportalen, aspfjädermossa (VU), inom nyckelbiotopen (skogsstyrelsens ID 10). Samma biotop klassades som högt naturvärde av Sweco (ID 41098).



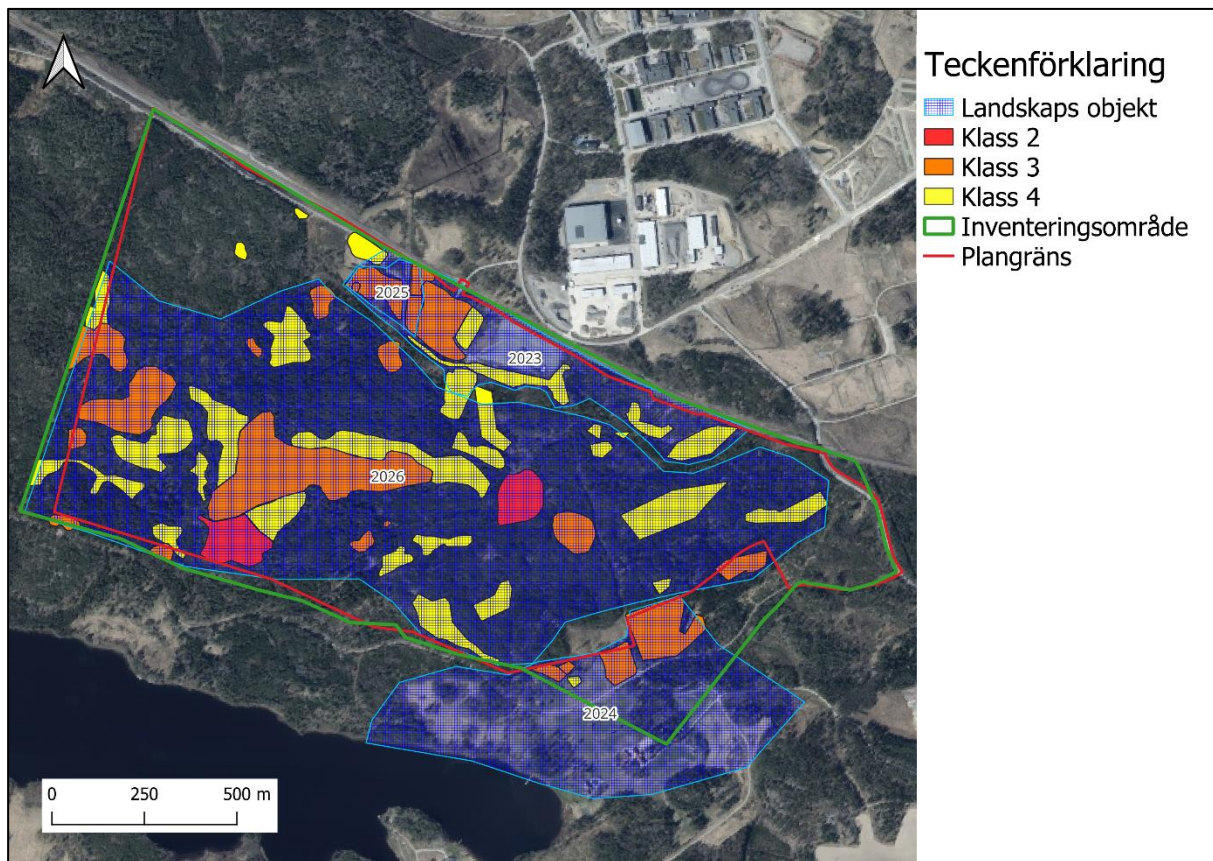
Figur 6-2 . Karta utvisande Skogsstyrelsen registrerade naturvärden inom utredningsområdet.



Tabell 6-1. Skogsstyrelsens objekt inom utredningsområdet

ID	Typ	Beskrivning
1	Skogsstyrelsens naturvärde	Blandsumpskog
2	Skogsstyrelsens naturvärde	Övriga lövträd
3	Skogsstyrelsens naturvärde	Lövsumpskog
4	Skogsstyrelsens naturvärde	Barrskog
5	Skogsstyrelsens naturvärde	Ädellövskog
6	Skogsstyrelsens naturvärde	Källpåverkad mark
7	Skogsstyrelsens naturvärde	Barrskog
8	Skogsstyrelsens naturvärde	Lövrik barrnaturskog
9	Skogsstyrelsens naturvärde	Barrskog
10	Nyckelbiotop	Lövsumpskog. Hög och jämn fuktighet. Spärrgreniga grova träd. Värdefull kryptogamflora.

Sweco identifierade 4 landskapsobjekt. Beskrivning av objekten finns i tabell 6-2.



Figur 6-3. Identifierade landskapsobjekt med Sweco naturvärdesobjekt inlagda. Observera att plangräns och inventeringsområde är uppdaterade utifrån fastställd strukturplan 2024-09-27.

Tabell 6-2. Identifierade landskapsobjekt.

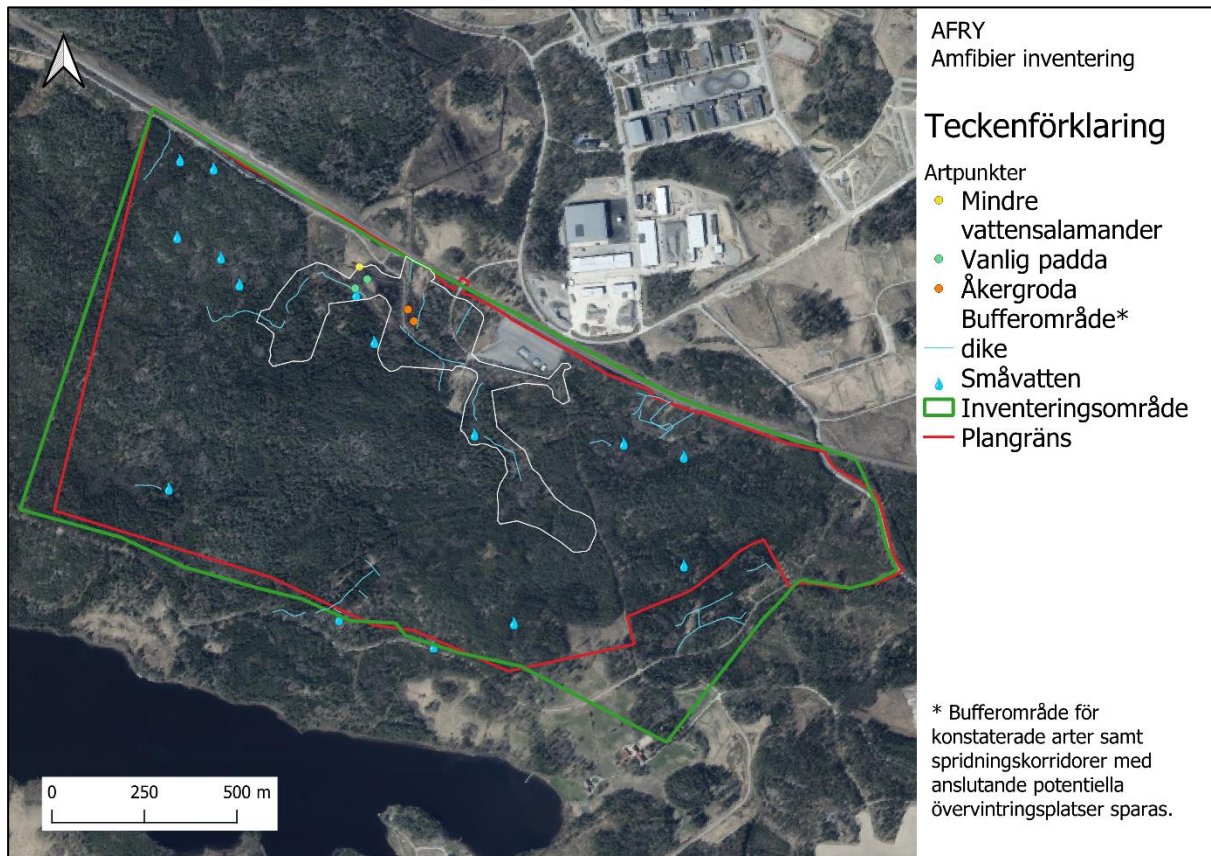
Landskapsobjekt – ID	
2023	Landskapsobjektet samlar en rad lövskogsmiljöer dominerade av sälg och asp. Lövskogspartierna utgörs i huvudsak av bryn mot tidigare åkermark samt igenväxande åkermark och dikeskanter. Trädsnittet är varierat med träd i olika åldrar från unga sälsbuketter till grova högvuxna aspar. Det är gott om död ved med vedsvampar och vedinsekter. Spår efter födosökande hackspettar är många. I blöta delar i väster finns också gott om klibbal.
2024	Landskapsobjektet samlar lövskogsmiljöer som skogsdungar med ädellövträd och hasselmiljöer med ursprung i odlingslandskapet. Området sträcker sig utanför inventeringsområdet. Avgränsningen är därför preliminär och bygger endast på Skogsstyrelsens nyckerbiotopsinventering och en snabb flygbildstolkning.
2025	Våtmarksmosaik som ligger inom det norra lövskogspräglade landskapsobjektet. I ett landskapsperspektiv bär det även uppmärksammas att det här våtmarksområdet har förbindelse med värdefull våtmark norr om järnvägen.
2026	Landskapsobjektet samlar en stor mängd naturvärdesobjekt med olika skogsbiotoper typiska för barrskog (taiga). Här finns hållmarksskog, tallskog och barrblandskogar frisk mark samt aspdominerade storpartier och sumpskogar. Skogen har i olika grad formats av skogsbruk där äldre träd sparats på framför allt hållmarker och i sumpskogar. Mellan naturvärdesobjekten finns yngre trivialare produktionsskog där enstaka äldre tall och ibland asp har lämnats kvar.

## 6.2 AFRY-groddjursinventering

Afry utförde 9-12 maj 2021 en groddjursinventering inom det inventeringsområde där Sweco tidigare utfört en naturvärdesinventering (NVI). Inventeringen utfördes efter rekommendation av Sweco och med utgångspunkt i Swecos NVI, bl a en inventering av "småvatten" inom planområdet.

Inventeringen visar på förekomst av åkergroda, vanlig padda och mindre vattensalamander i vattensamlingar inom inventeringsområdets norra del. Arterna är vanligt förekommande och fridlysta men åkergroda är klassad i artskyddsförordningen som en art med noggrant skydd. Då den del av inventeringsområdet där groddjur påvisats står i kontakt med ytterligare ett område åt norr där det också finns groddjur såsom mindre och större vattensalamander så bör kommunen verka för att dessa områden sammanlänkas så att en spridningskorridor uppstår. För att bevara möjligheten för groddjur bör öppna dagvattenlösningar nyttjas inom det område där groddjur kan förväntas samt skyddsåtgärder vid planering av vägar och brunnar.

Afry har också identifierat spridningskorridorer längs de diken, bäckar och våtmarker och kartlagt terrestra miljöer och naturvärdesobjekt inom 200 m som skulle kunna utgöra habitat utanför parningssäsongen och övervintringsplatser.



Figur 6-4. Artfynd och buffertområde inom utredningsområdet. Observera att plangräns och inventeringsområde är uppdaterade utifrån gällande strukturplan 2024-09-27.

### 6.3 Golder/Amalina-fågelinventering

En fågelinventering utfördes av Golder med Amalina som underkonsult under perioden april till juni 2021, varav rovfågelinventeringen utfördes april till maj och häckfågelinventering utfördes maj till juni. Inventeringarna utfördes under dagtid. Rovfågelinventeringen utfördes från en höjdpunkt vid tre skilda tillfällen. Häckfågelinventeringen utfördes med systematiska stickprov i tre separata tillfällen.

Rapporten utgör en komplettering till Swecos tidigare NVI, med fördjupning kring geografisk utbredning av revir och fortplantning för arter som har starkt skydd i Artskyddsförordningen.

Det bör betonas att utredningen gjordes innan ändring i Artskyddsförordningen trädde i kraft 1 oktober 2022 och att en slutlig artskyddsutredning gjordes 2022 av Väg & Miljö. Bedömningar och slutsatser i Golder/Amalinas utredning redovisas ändå här för helhetsbildens skull samt för att den delvis utgjort underlag för Väg & Miljös utredning.

Bedömning, utifrån en förstudie kring flyttfåglar och deras migration, är att området inte är intressant som rastplats eller övervintringsområde och inte heller ligger utmed ett flyttfågelsträck.

Golder har redovisat sammanlagt 79 fågelarter inom ramen för sin inventering, årets tidigare inventeringar och den fördjupade artinventeringen av tjäder. 29 av arterna är prioriterade och 12 konstaterades häcka i området. Ytterligare arter fyra bedöms som sannolika häckare



och en art som möjlig. Ett flertal av arterna är naturvårdsarter. De arter som påträffats visas i tabell 6-3 samt antal revir, områdena fågelarterna befinner sig i visas i figur 6-4.

Tabell 6-3. Sammanfattande tabell över inventerade arter och antal revir/häckningsplatser. Här ingår även arter som noterats vid Ekologigruppens tjäderinventering 2021.

Arter	Revir/Häckningsområden
Brun kärrhök (födosök inom inventeringsområdet), havsörn.	Revir utanför inventeringsområdet
Kråka	Ej bedömda revir, men noterade individer
Duvhök	Möjlig häckning men ej konstaterad häckning
Kricka, rörsångare, grönfink, nattskärre	Ett troligt revir inom inventeringsområdet
Trana, sävsparv, trädlärka, och björktrast, buskskvätta, stare (minst ett, sannolikt flera)	Ett konstaterat revir, ett eller flera troliga/lämpliga områden utöver
Spillkråka och rödvingetrast,	Två revir
Ärtsångare (sannolikt) och svartvit flugsnappare	Tre revir
Talltita (6) och gulsparr (4)	Fler än tre häckningsplatser/revir

Av prioriterade nattaktiva arter (berguv, slaguggla, pärluggla, sparvuggla, nattskärre, rördrom, småfläckig sumphöna, flodsångare, busksångare, gräshoppsångare, vassångare och naturvårdsarten vattenrall) noterades rörsångaren under inventeringen, nattskärre påträffades av lokala jaktledaren i nordvästra delen av inventeringsområdet.

I rapporten rekommenderas en fördjupad studie angående duvhök och nattaktiva fåglar.

I rapporten finns ett kapitel om artskyddsförordningen och tillämplighet. Deras bedömning är att artens bevarandestatus samt åtgärdens påverkan på bevarandestatus avgör om dispens krävs.

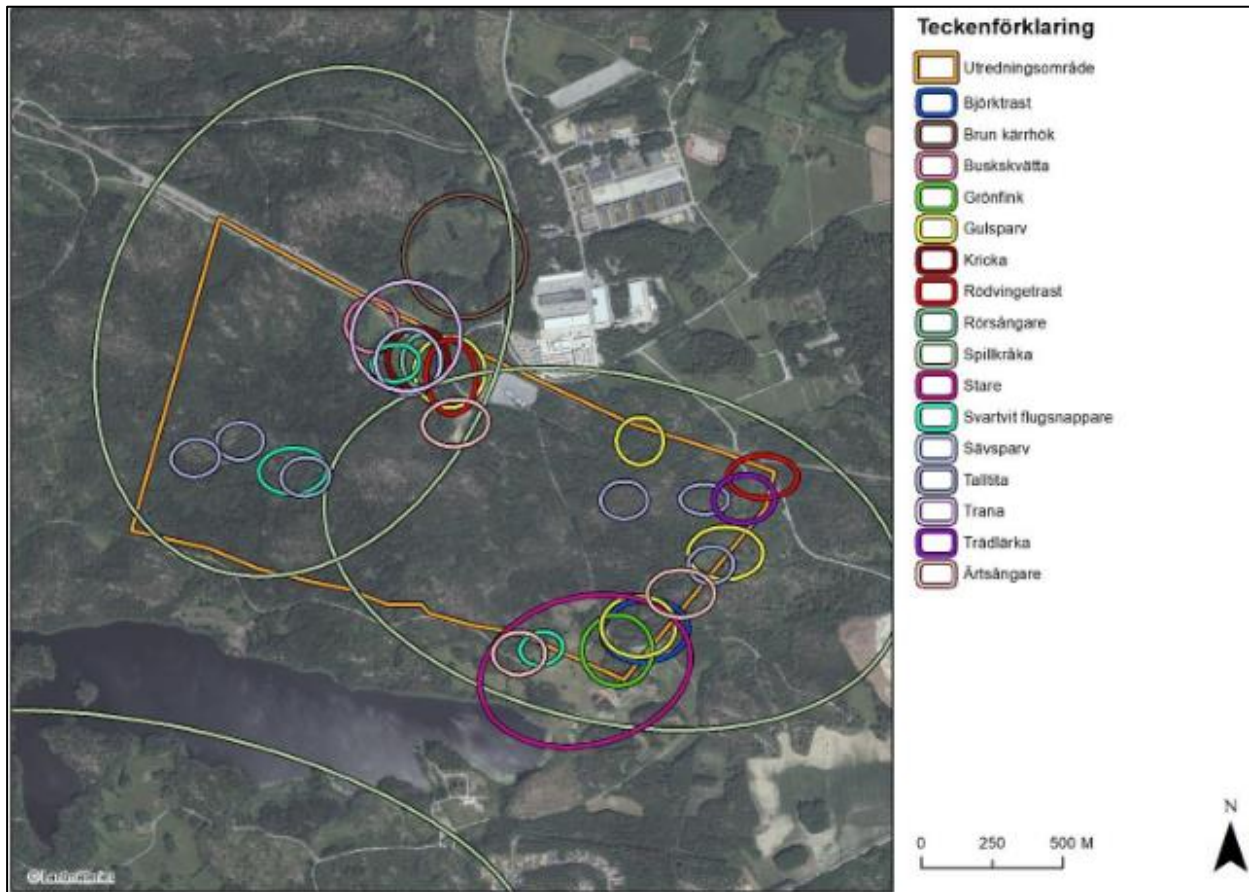
I uppdraget ingick ”att föreslå skydds- och anpassningsåtgärder för detaljplanen om detta bedöms behövas enligt artskyddsförordningen, med fokus på områden som behöver bevaras samt grön infrastruktur i området och närliggande områden.”

Av de 18 arter som konstaterats eller kan häcka eller födosöka i området är det 4 arter (brun kärrhök, trana, trädlärka och nattskärre) som har gynnsam bevarandestatus, med klassifikationen livskraftig population. En exploatering bedöms därmed inte påverka bevarandestatusen nationellt eller regionalt.

Resterande 14 arter är rödlistade, flera med minskande trender. För dessa bedöms skyddszoner eller kompensationsåtgärder behövas för att exploatering inte ska få en negativ effekt. Eftersom spillkråkan har stora revir som täcker in större delarna av utredningsområdet är det svårt att planera in ett skyddsavstånd mellan revir och

exploatering. Alternativet är då att avsätta ett område som har likvärdiga biotopkvalitéer och som är i samma storlek som det område som ianspråkats.

Alternativt kan dispens från artskyddsförordningen sökas med avseende på den art/arter som påverkas av exploatering.

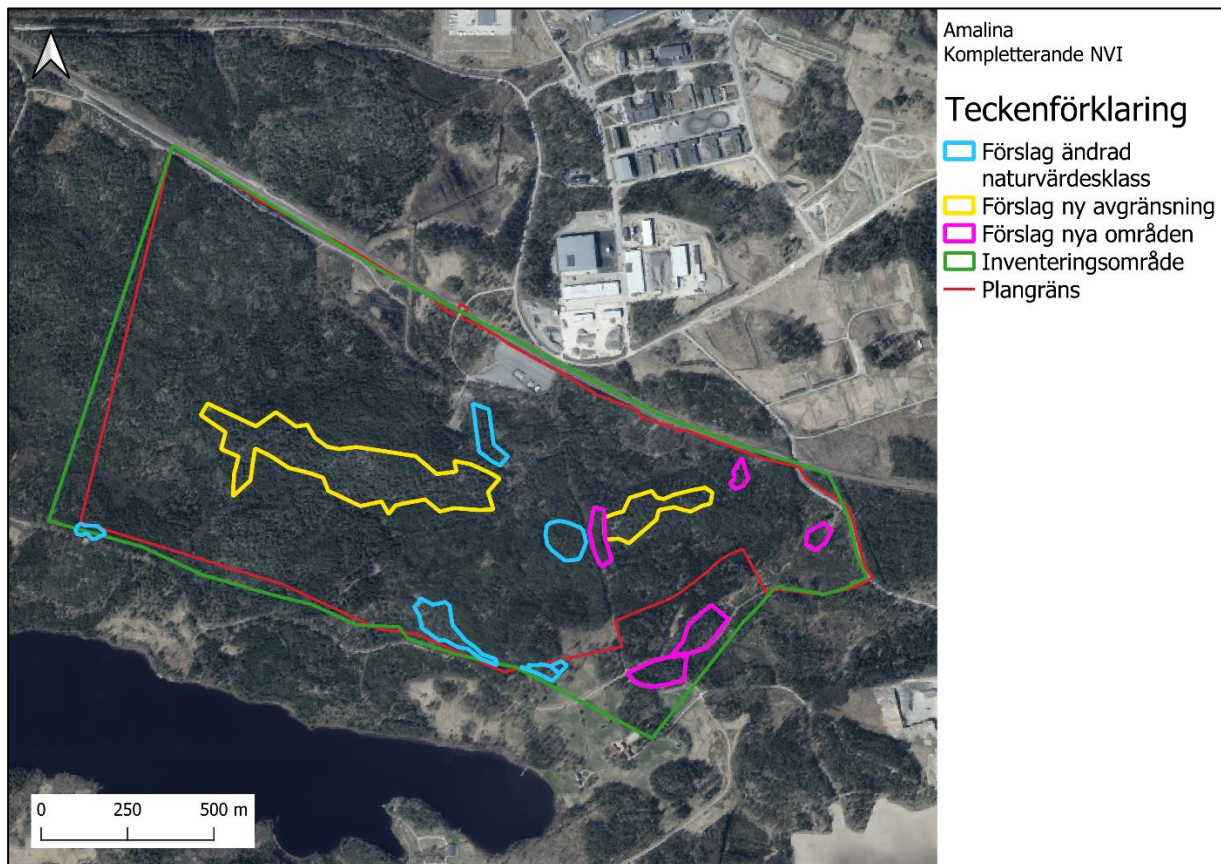


Figur 6-5. Revirområden för prioriterade arter (Amalina 2021).

#### 6.4 Amalina-kompletterande NVI

Under fågelinventeringen noterade fältpersonalen objekt som borde klassas om i Swecos NVI. En kort rapport togs fram med karta över områden som borde inventeras och för redan klassade objekt som borde klassas om och/eller där avgränsningen av objekt borde revideras. Se Figur 6-6.

Amalinas utredning har utgjort underlag till denna kompletterande utvärdering och NVI. Flertalet av Amalinas synpunkter och förslag har hanterats i avsnitt 3.



Figur 6-6. Föreslagna områden som bör utredas vidare med avseende på klassning och avgränsning, både nya objekt och redan klassade objekt som borde verifieras i fält, enligt Amalina. Observera att plangräns och inventeringsområde är uppdaterade utifrån senaste strukturplanen 2024-09-27.

## 6.5 Ekologigruppen-tjäderinventering

Ekologigruppen har inventerat tjäder under perioden mars till maj 2021. Denna inventering har utförts inom samma område som tidigare utförda inventeringar. Inventeringen utfördes då spår av tjäder hade påträffats i Swecos NVI, samt att arten påträffats i omkringliggande områden (både inom Södertälje och Nykvarn kommuner) i andra naturvärdes- och artinventeringar.

Det betonas att utredningen gjordes innan ändring i Artskyddsförordningen trädde i kraft 1 oktober 2022 och att en slutlig artskyddsutredning gjordes 2022 av Väg & Miljö. Bedömningar och slutsatser i Ekologigruppen utredning redovisas ändå här för helhetsbildens skull samt för att den delvis utgjort underlag för Väg & Miljös utredning.

Inventeringen påvisar förekomst av tjäder, tre hanar, i södra delarna av inventeringsområdet. Utöver det förekommer även spår av tjäder i större delar av inventeringsområdet, främst i de sydvästra delarna. Ingen aktiv spelplats hittades under inventeringen men bedömningen från ekologigruppen är att det sannolikt finns en spelplats i närområdet.

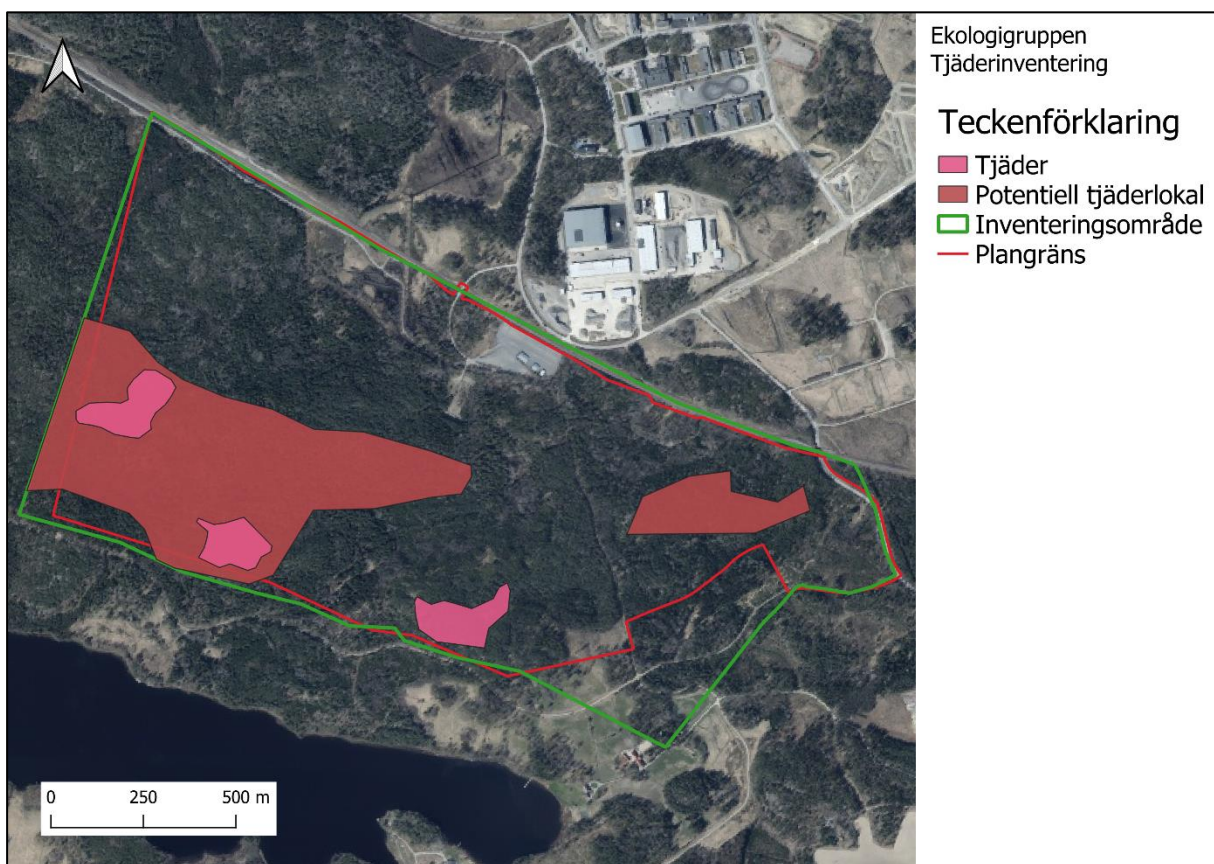
Eftersom det inte påträffats någon spelplats inom planområdet är det oklart om de krav som ställs i domen i mål nr M 10104-17 (Mark- och miljööverdomstolen 2018) angående livsmiljö



för tjäder uppnås. Dock förekommer natträäd som enligt artskyddsföreningen skulle klassas som viloplatsler.

I rapporten nämns det att om miljöerna där tjäder påträffats sparas med en tillhörande skyddszon minskar sannolikt risken för utlösande av förbud enligt artskyddsförordningen. Samt om exploatering utförs utanför alla förekommande fågelarters häckningssäsong är bedömningen att artskyddsförordningen inte utlöses med avseende på förbuden att skada/döda vuxna individer, ägg och ungar.

Planområdet tillhör ett större tjäderområde, en population om cirka 45 000 i landskapen söder och väster om Mälaren (360 000 nationellt). Viss störning på tjäderindivider (ca 6 st bedömt) kan uppkomma från exploateringen men störningen bedöms inte påverka lokal, regional och nationell bevarandestatus då det finns goda skogssamband åt söder och väster om Mälaren.



Figur 6-7. Områden med tjäderfynd och potentiella tjäderlokaler inom utredningsområdet. Observera att plangräns och inventeringsområde är uppdaterade utifrån senaste strukturplanen 2024-09-27.

Nedan följer ett antal skydds- och skadelindrande åtgärder som rekommenderas att utföra om förbud enligt artskyddsförordningen utlöses.

- Artskyddsförordningen säger att man inte får döda eller skada fågelarter varför avverkning av skog inte kan ske under häckningssäsong då risk för att skada och döda ägg och ungar föreligger.
- Tillse att de utpekade skogsområden där tjäder förekommer idag, samt en skyddszon, inte bebyggs så att tjäder och andra fågelarter som kräver stor sammanhängande skogsyta med goda ekologiska spridningssamband har

utsättningar för att finnas kvar i nuvarande populationsstorlekar i området eller närområdet på lång sikt.

- Åtgärder för ekologisk kontinuitet kan göras genom att spara områden med tjäder med tillhörande buffertzoner eller i omkringliggande skogsområden.
- Undvik fragmentering av skogsområden med tjäder och säkerställ att passage med lämpliga miljöer/barrskogssamband för tjäder i västra och södra delen av planområdet lämnas oexploaterad för att säkerställa spridning norrut och söderut.

## 6.6 Väg & Miljö-artskyddsutredning

Då både fågelinventeringen och tjäderinventeringen utfördes innan en ändring av artskyddsförordningen som trädde i kraft i 1 oktober 2022 trädde i kraft så efterfrågades en bedömning av detaljplanens inverkan på de prioriterade fågelarter som påträffats. Utredningen skulle också se över möjliga skyddsåtgärder som kan bli aktuella för att detaljplanen ska vara förenlig med gällande lagstiftning.

Väg & Miljö har utgått från tidigare inventeringar och artskyddsutredning.

Väg och Miljö har beaktat hur landskapet på större geografisk skala kommer att se ut vid ett eventuellt realiserande av planen för att utifrån det perspektivet bedöma detaljplanens påverkan på områdets fåglar. Eftersom området gränsar i väst, nordväst och norr mot områden som även dessa berörs av pågående planarbeten eller exploateringsprojekt så kommer ett mer eller mindre sammanhängande barrskogsparti kraftigt fragmenteras (Figur 6-7).

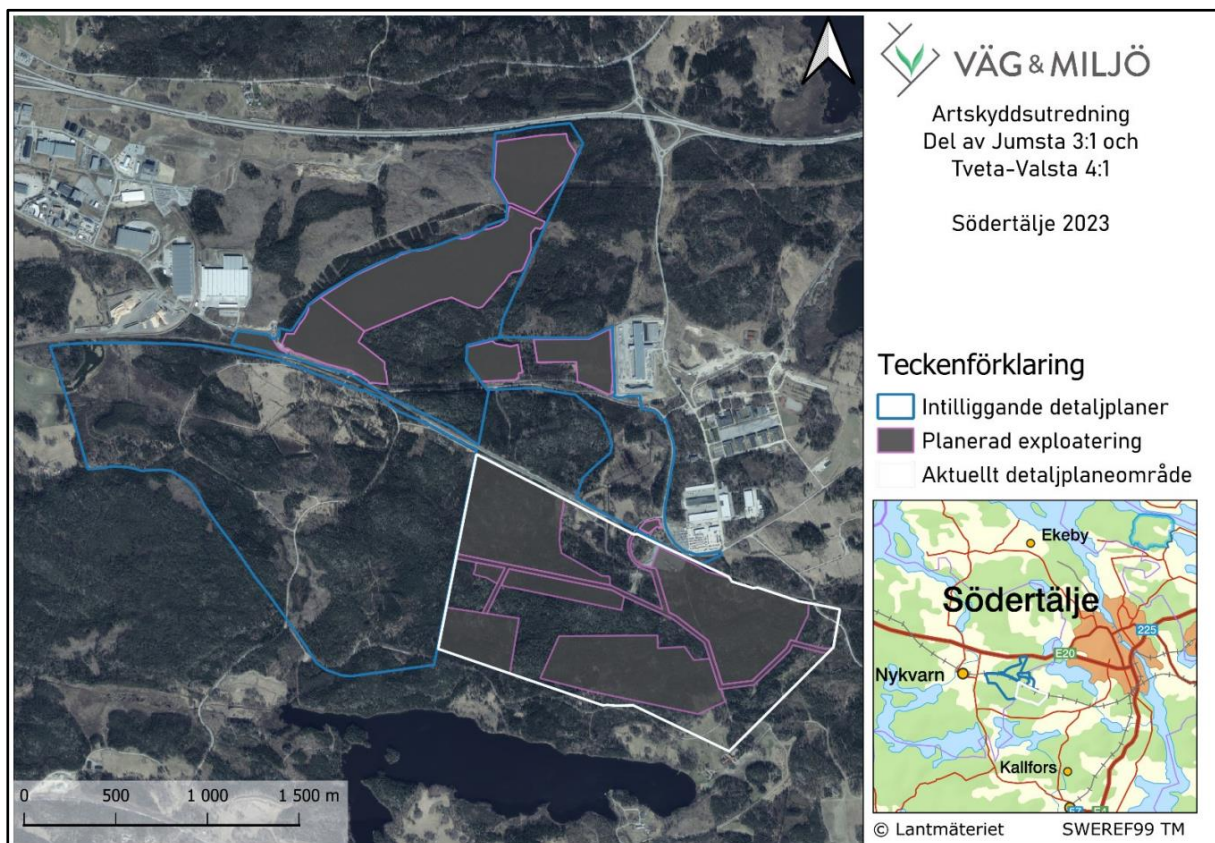
Väg & Miljös bedömning är att den totala påverkan på framför allt områdets barrskogsarter, såsom spillkråka, talltita och tjäder tveklöst skulle bli omfattande. En brist i utformandet av planerna är att de planerade grönstråken som bevaras som naturmark inte har samplanerats för de intilliggande detaljplanerna vilket gör att de till stor del förlorar sin funktion som spridningsstråk.

Inventeringsområdet och de andra detaljplaneområdena ligger dock i ett område som är utpekade som en sekundär regional spridningskorridor för skogslevande fågelarter. Det innebär att planområdet enligt denna utredning inte ligger i de viktigaste spridningsområdena för spridning av skogslevande arter. *Den primära spridningskorridoren ligger söder om planområdet och närmast planområdet i sydväst (red:s notering).*

En exploatering i inventeringsområdet och i de omkringliggande detaljplaneområdena kommer sannolikt innebära en försämring av den sekundära regionala spridningskorridoren, och troligtvis minska tjädernas och andra skogslevande arters möjlighet till spridning norrut och söderut. Vid en eventuell exploatering rekommenderas att det fortsättningsvis finns sammanhängande skogsområden som kan tjäna som lämpliga tjädermiljöer och som korridorer för spridning, samt att de viktigaste miljöerna med förekomst av tjäder undantas exploatering.

### 6.6.1 Skydd av fåglar och deras bon

För att minska påverkan på fåglararterna ska generellt störning under häckningsperioden undvikas. För att täcka in alla förekommande arter så bör störande och förstörande arbeten förläggas till perioden aug-feb. Väg & Miljö gör bedömningen att området är mycket lämpligt för prioriterade sådana arter som i strikt mening återanvänder bon, bland annat kråka (NT), men också duvhök (VU). Duvhök har dock inte påträffats inom ramarna för tidigare utförda fågelinventeringar. Även korbbon bör skyddas trots att arten inte anses prioriterad. Detta eftersom korbbon ofta nyttjas av flera arter rovfåglar och ugglor som i sin tur är prioriterade. För att inte hamna i konflikt med Artskyddsförordningen 4 § punkt 2 bör alla i området förekommande träd med större risbon (> 30 cm i diameter) sparas. Därtill bör man, för att gynna områdets fågelfauna, undvika att ta ner hålträd eller träd som med tiden bedöms utvecklas till lämpliga boträd. Även grova aspar kan med fördel bevaras eftersom detta är en förutsättning för spillkråka att fortsätta häcka i området, och vars hål utgör boplatser för ett stort antal arter.



Figur 6-8. Tidigare detaljplaneområde samt angränsande detaljplaner som utvärderingen är baserad på. Områden planerade som naturmark är transparenta medan exploateringsytor är gråmarkerade, västra planområdet var ej planerad vid detta tillfälle.



## 6.6.2 Sammanfattande bedömning

Väg & Miljö har sammanfattat utredningen enligt följande:

- Detaljplanen riskerar medföra en störning som påverkar de lokala populationerna av tre arter i form av försämrade och/eller fragmenterade livsmiljöer. Detta gäller spillkråka, talltita, tjäder som hotas av förlust av livsmiljöer, huvudsakligen barrskogsmiljöer.
- Baserat på tidigare prejudicerande domar bedöms störningen inte vara av den grad att de lokala eller regionala populationerna av spillkråka, talltita och tjäder uppnår otillfredsställande status. Störningen bör således inte utlösa förbuden i punkt 4, 4 § i artskyddsförordningen.
- För att ytterligare minimera påverkan på arterna ovan kan hänsynsytor anpassas så att en tillräcklig mängd och kvalitet av lämpligt habitat för ovan nämnda arter bibehålls. Hänsynsytor med naturmark bör planeras till arternas kärnområden och fragmentering bör förhindras genom att ytorna planeras utifrån arternas möjlighet till spridning, samt anknytning till angränsande detaljplaners naturmark.
- Prioriterade arter som bedöms häcka, eller kunna häcka inom eller i direkt angränsning till detaljplaneområdet måste visas hänsyn för att undvika direkt och indirekt störning under häckningsperioden. Detta för att inte utlösa förbuden i punkt 4, 4 § i artskyddsförordningen. Störande arbete bör förläggas till perioden augusti-februari.
- Prioriterade arter som bedöms häcka, eller kunna häcka inom detaljplaneområdet måste visas hänsyn för att undvika att bon eller ungar skadas vilket i sig kan utlösa förbuden i punkt 2, 4 § i artskyddsförordningen. Detta görs enklast genom att förlägga arbete som innebär ianspråktagande av befintlig naturmark till perioden augusti-februari. Därtill ska alla i området förekommande träd med större risbon (> 30 cm i diameter) bevaras.
- Ytterligare hänsynsåtgärder som kan främja relevanta fågelarter inom och kring detaljplaneområdet är:
  - Bevara i möjligaste mån naturvårdsträd och strukturer som kan utgöra födosöks- och boplatser för prioriterade fåglar. Exempelvis skadade och håliga barr- och lövträd, björkhögstubbar samt torrträd av tallar eller högstubbar i anslutning till kärr eller fuktstråk.
  - Holkar specifikt anpassade för stare, svartvit flugsnappare och talltita kan med fördel placeras på träd som bevaras i och omkring ytor för naturmark.
  - Ruderatmark inom exploateringsytorna kan med fördel låtas utgöras av högväxt gräs samt buskar för att gynna arter som björktrast, buskskvätta, gulspurv och ärtsångare.

Tabell 6-4. Sammanfattning av påverkansgraden och skyddsåtgärder för de olika fågelarterna från Väg & Miljös rapport.

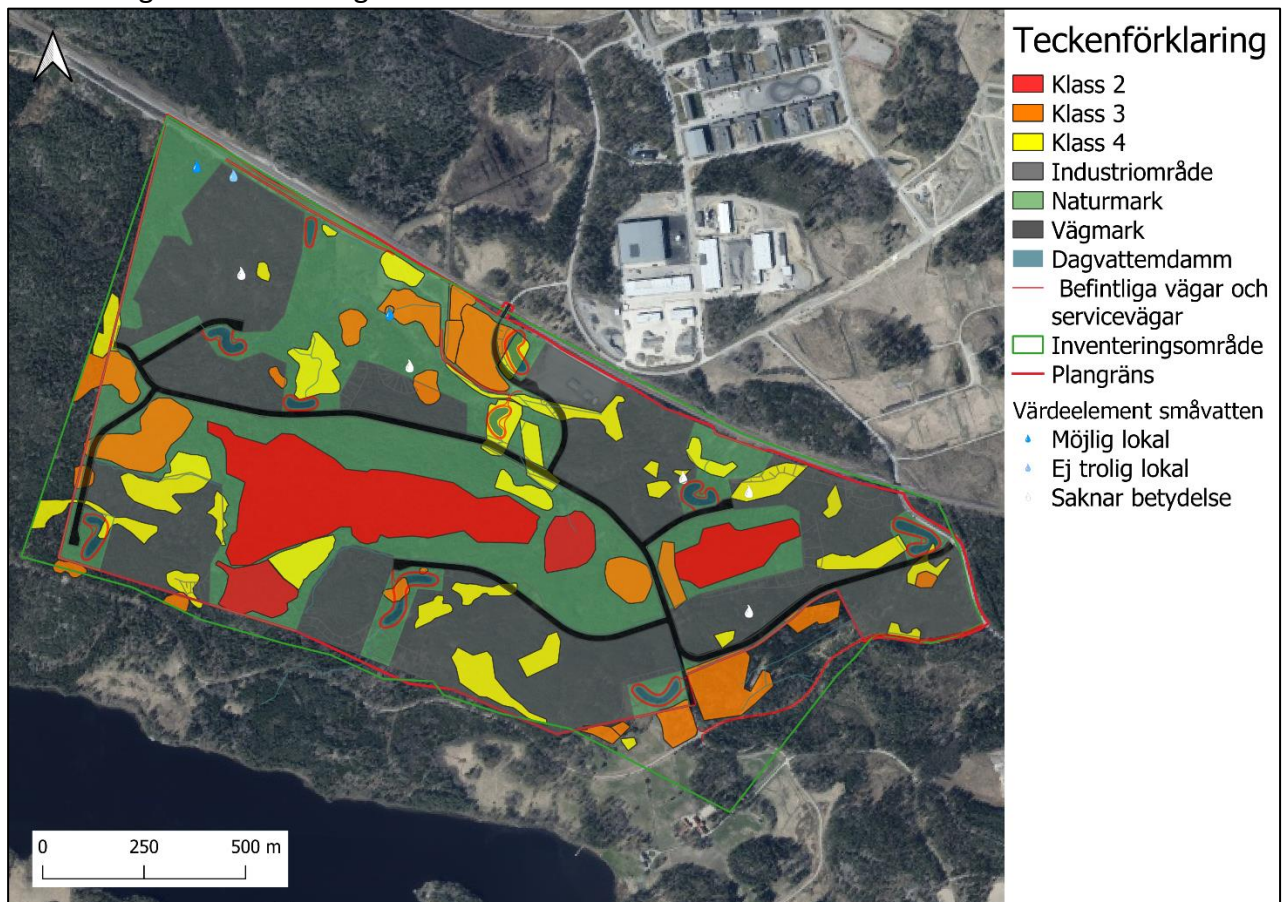
Art	Påverkansgrad	Hänsyn skyddsåtgärd	Utlöses förbud i ASF 4§?
Björktrast (NT)	obetydlig, påverkas ej på lokal/regional nivå	Hänsyn till häckningstid	Nej
Brun kärrhök (LC)	Påverkas ej	Hänsyn till häckningstid	Nej
Buskskvätta (NT)	Påverkas ej, nyttjar öppen mark i norr som bevaras	Hänsyn till häckningstid	Nej
Grönfink (EN)	Ringa eller obetydlig påverkan	Hänsyn till häckningstid	Nej
Gulspurv (NT)	Påverkas ej.	Hänsyn till häckningstid	Nej
Kricka (VU)	Påverkas ej.	-	Nej
Rödvingetrast (NT)	Påverkas ej	-	Nej
Rörsångare (NT)	Påverkas ej.	-	Nej
Spillkråka (NT)	Påverkas men lokala pop. Påverkas ej	-Hänsyn till häckningsperiod -Undanta viktiga habitat, ffa i NV delen av planområdet -Spara grova aspar eller grupper med medelgrov asp, högstubbar, torrträd och bohåleträd	Nej
Stare (VU)	Liten påverkan	-Hänsyn till häckningsperiod -Spara boträd	Nej
Svartvit flugsnappare (NT)	Påverkas ej	Hänsyn till häckningsperiod	Nej
Sävsparv (NT)	Påverkas ej	-	Nej
Talltita (NT)	Negativ för revir, lokal och regional påverkas ej	-Hänsyn till häckningsperiod -Bevara mer barrskog, gärna i nordöst -Spara högstubbar i anslutning till kärr och fuktstråk	Nej
Tjäder (LC)	Negativ på lokal population, kumulativ effekt, saknas dock spelplatser och det finns andra habitat i väster	-Hänsyn till häcknings- och uppfödningstid (apr-aug)	Nej
Trana (LC)	Påverkas ej	-	Nej
Trädläcka (LC)	Påverkas ej	Hänsyn till häckningsperiod	Nej
Ärtsångare (NT)	Påverkas ej	Hänsyn till häckningsperiod	Nej

## 7 Bedömning av påverkan på naturvärden och naturvårdsarter

Påverkan på de naturvärdesobjekt, värdeelement och arter som dokumenterats under samtliga naturvärdesinventering bedöms nedan. Fullständig och slutlig bedömning sker i den strategiska miljöbedömning som görs inom ramen för planarbetet.

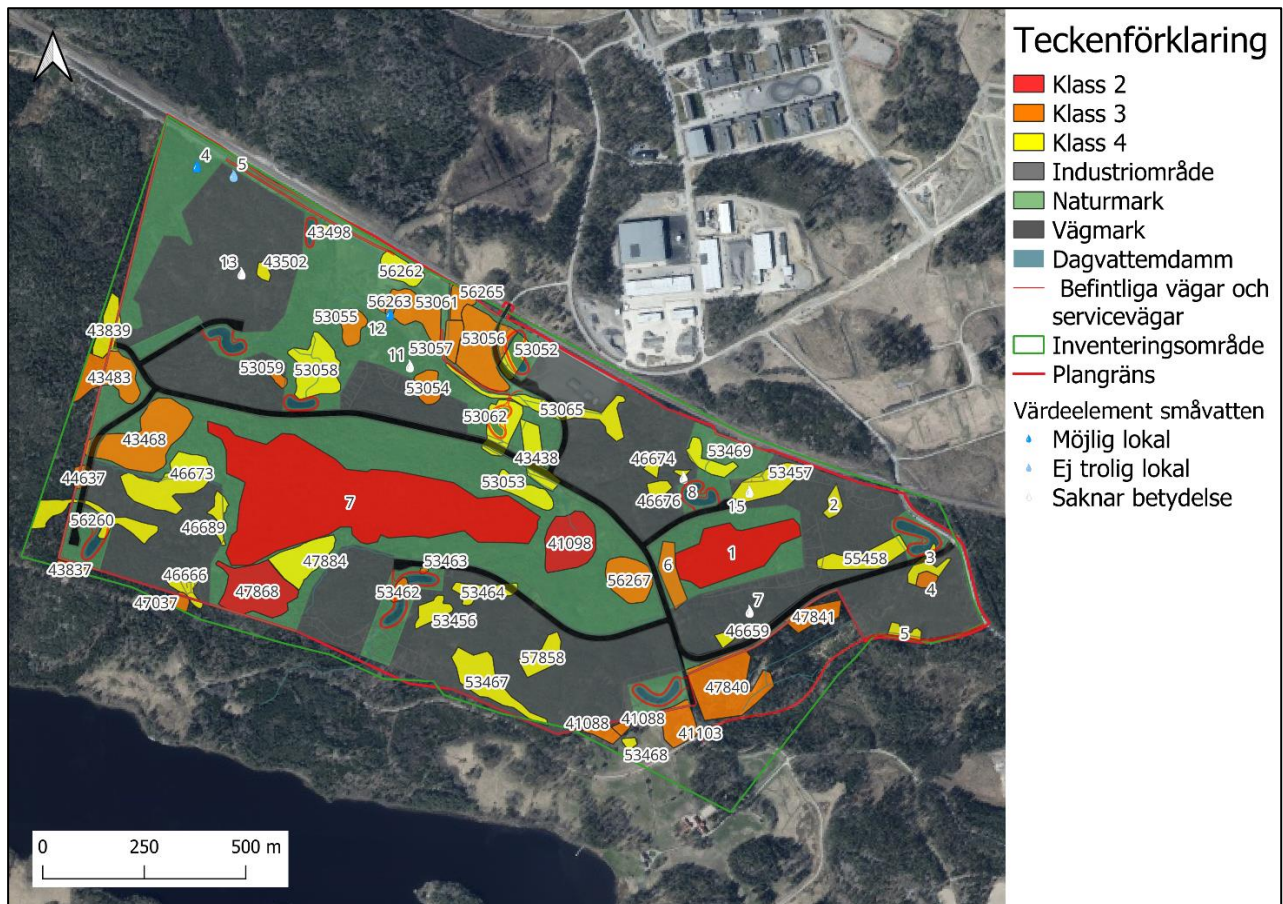
### 7.1 Naturvärdesobjekt och värdeelement

Totalt 55 naturvärdesobjekt och 8 värdeelement i form av småvatten har avgränsats inom inventeringsområdet. Se Figur 7-1.



Figur 7-1. Swecos redovisade naturvärdesobjekt och Rejlers uppdaterade naturvärdesobjekt och värdeelement i form av småvatten utlagda på nuvarande strukturplan från 2024-09-27.





Figur 7-2. Swecos redovisade naturvärdesobjekt och Rejlers uppdaterade naturvärdesobjekt och värdeelement i form av småvatten med objekt-ID utlagda på nuvarande strukturplan från 2024-09-27.

Som framgår i Figur 7-2 jämfört med Figur 6-1 så har Swecos objekt med ID 53460 döpts om till ID 1 i denna uppdatering. Det har fått en ändrad avgränsning, blivit större och klassats upp från naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde, *felaktig färg i Swecos objektskarta*) till naturvärdesklass 2 (högt naturvärde).

Likaså har objekten med ID 46687, 52652, 52353 slagits samman till ett objekt och döpts om till ID 7. Objektet har blivit större och klassats upp till naturvärdesklass 2 (högt naturvärde).

30 av objekten har getts naturvärdesklass 4 (visst naturvärde), 21 har fått klassningen 3 (påtagligt naturvärde) och fyra har fått klassningen 2 (högt naturvärde).

Strukturplanen har i möjligaste mån anpassats så att objekt med klass 2 och 3 placeras i grönytor som ej ska påverkas av exploatering. I söder har plangränsen anpassats så att objekten 43837, 47037, 41088, 47840, 53468 och 47841 inte längre ligger inom detaljplanen. Objektet påverkas därmed inte längre eller marginellt. De har av den anledningen inte prioriterats för återbesök i fält.

Fyra objekt med naturvärdesklass 3, ID 53059, 53462, 53463 och ID 4 kommer att helt ianspråkats av kvartersmark industrimark eller dagvattenanläggningar medan ytterligare fyra objekt, ID 44637, 43468, 53054 och 53056 bedöms ianspråkats i mindre eller större

omfattning. Sex objekt, ID 43483, 41103, 47840, 47841, 56267 och ID 6 kan komma att påverkas marginellt framför allt av vägmark och slänter.

Objekt med naturvärdesklass 4 har till större delen mark som detaljplanen tar i anspråk, totalt kommer 24 av 30 objekt påverkas av exploatering, varav 19 påverkas i betydande omfattning eller försvinner helt.

Flera av de småvatten som angivits som värdeelement i Swecos rapport har avskrivits som våtmarker och värdeelement och det stora flertalet saknar betydelse för amfibier. De två lokaler (två dammar) som bedöms vara möjliga amfibielokaler kommer båda att undantas från exploatering, vilket är positivt. Av de kvarvarande fem värdeelementen så kommer fyra att försvinna. Det ska dock betonas att dessa lokaler är mycket små, uttorkande, och saknar påvisade naturvårdsarter men uppvisar ändå våtmarkskaraktär. Se den samlade bedömningen under rubriken *Amfibier* nedan.

Det kan konstateras att stora delar av planområdet med de högsta naturvärdena kommer undantas från exploatering men en viss fragmentering har inte kunnat undvikas.

## 7.2 Påverkan på naturvårdsarter

### 7.2.1 Fåglar

Golder/Amalina gjorde en första bedömning kring artskyddet 2021. Därefter gjorde Väg & Mark en förnyad bedömning av prioriterade fågelarter med anledning av att artskyddsförordningen ändrades 2022. Strukturplanen har processats under 2024 vilket inneburit att större områden planläggs som Natur, delvis beroende på hänsyn till naturvärdena, men även andra aspekter har varit vägledande. Plangränsen i söder och sydost mot odlingslandskapet har flyttats norrut så att färre påtagliga naturvärden berörs.

Väg & Marks bedömningar om att förbud mot artskyddet inte utlöses om vissa skyddsåtgärder vidtas kvarstår därför och utifrån den situationen så görs här bedömningen att risken minskat ytterligare på grund av att mer skogsmark kunnat sparas. För de mest kritiska arterna talltita, spillkråka och tjäder (de är i hög grad beroende av skoglig mark av god kvalitet med avseende på häckning och födosök) så har utvidgningen av det centrala området och säkrandet av spridningskorridorerna medfört att kontinuerlig ekologisk funktion och bevarandestatus i högre grad kan säkerställas för dessa arter. Detta förutsatt att övriga rekommenderade skyddsåtgärder utförs i erforderlig omfattning.

Som exempel kan nämnas att arealen skogsmark idag uppgår till ca 155 ha, varav kärnområden för tjäder bedöms uppgå till ca 60 ha. Kommunen hade vid tiden för artskyddsutredningen planerat för att bevara totalt ca 30 ha med barrskog och sumpskogsmiljöer. Den totala ytan skogsmark i den uppdaterade strukturplanen har ökat till ca drygt 60 ha, vara drygt 50 ha utgörs av ett relativt sammanhållet centralt stråk som håller de högsta naturvärdena vad gäller skogliga och sumpskogsvärden i området. Stråket bryts av tre vägar men skapar i övrigt en obruten spridningskorridor genom hela planområdet från våtmarkerna norr om planområdet till söder mot Långsjön. Genom att de centrala barrskogsmiljöerna med de högsta naturvärdena planläggs som Natur så kommer två av tre områden med artfynd av tjäder att kvarstå och så även den absoluta merparten av de biotoper som tidigare bedömts som lämpliga för tjäder.

Den sammanlagda skogsarealen inom planområdet har alltså i stort sett fördubblats vilket har inneburit att mer mark med påtagliga och höga naturvärden kunnat sparas men också att buffertzoner mot bebyggelse kunnat utökas, särskilt i den centrala delen.

Den utökade arealen innebär sammantaget en förbättring för tjäder, spillkråka, entita och tofsmes med flera arter som är knutna till skogliga miljöer, jämfört med de förutsättningar som utgjorde utgångspunkt i Väg & Miljös utredning.

Den sammantagna bedömningen är att förutsättningarna för att säkerställa kontinuerlig ekologisk funktion och bevarandestatus för de prioriterade fågelarterna, såväl som för andra fågelarter, är väl tillgodosedda genom den senaste strukturplanen, jämfört med då Väg & Miljö gjorde sin bedömning. Det torde därmed finnas möjlighet att göra mindre utökning av exploaterbar mark utanför de naturvärdesklassade ytorna, under vissa förutsättningar, utan att artskyddsförbudet utlöses.

### 7.2.2 Amfibier

Det kan konstateras att det är brist på lekmiljöer (öppna soluppvärmda vatten som inte torkar ut) för såväl mindre som större vattensalamander inom planområdet. Sannolikt finns det dock både större och mindre vattensalamander i krokängen i den norra delen där mer öppna vatten förekommer och eftersom arterna finns i det stora kärret norr om järnvägen och det finns en stor kulvert under järnvägen.

AFRY har bedömt att artskyddet inte utlöses om en buffertzon om 200 m kan upprätthållas i förhållande till artfynd och potentiella spridningsstråk. Detta synes kunna uppfyllas på ett bra sätt inom planområdet i enlighet med AFRYs förslag.

AFRY har vidare framhållit att man bör utforma öppna dagvattenlösningar nyttjas inom det område där groddjur kan förväntas skyddsåtgärder vid planering av vägar och brunnar. Inom området planeras för 10 dagvattendammar som ligger i naturmark. Den sammanlagda arean är ca 5 ha. Dessa kan utformas för att optimera biologisk mångfald i området, inte minst för amfibier och fågelliv. Dammarna utformas som permanent våta miljöer med kringliggande öppna gräs- och buskmiljöer i driftytorna runt dammarna. Flertalet dammar har också planerats med direkt anknytning till lämpliga landhabitat.

Groddjurspassager med ledarmar planeras på två platser längs huvudgatan, vilket möjliggör för amfibier att vandra längs dikena i den norra delen av området

Sammantaget bedöms de lokala populationerna av amfibier kunna stärkas genom planförslaget och de skyddsåtgärder som föreslås.



## Referenser

- AFRY, 2021. Groddjursinventering Jumsta 3:1 och Tveta-Valsta 4:1, Södertälje kommun. 2021-07-02.
- Amalina Natur- och miljökonsult, 2021. Angående naturvärden i området söder om Almnäs. 2021-10-15.
- Artdatabanken, 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala.
- Artdatabanken, 2024. Rödlistade arter i inventeringsområdet, 2012-2024.
- Artportalen 2024. Artfynd i inventeringsområdet från 2010-05-01 till 2024-05-01.
- Artskyddsförordning (2007:845).
- Ekologigruppen, 2021. Inventering av tjäder i del av Jumsta 3:1 och Tveta-Valsta 4:1. 2021-10-25.
- Golder, 2021. Artinventering av fåglar inom detaljplaneområdet, del av Jumsta 3:1 och Tveta Valsta 1:4. 2021-09-03.
- Hallingbäck (red), 2013. Naturvårdsarter. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Europaparlamentet, 1992. Art- och habitatdirektivet.
- Naturvårdsverket, 2009. Handbok för artskyddsförordningen, del 1 – fridlysning och dispenser.
- Naturvårdsverket, 2012. Fridlysta växter och djur i Sverige, Naturvårdsverket, Stockholm.
- Naturvårdsverket. Natura 2000, Art-, och naturtypsvisa vägledningar.
- SIS (2014) SS 199000:2014 Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning.
- Skogsstyrelsen, 2012. Nyckelbiotopsinventering på Almnäs f. d. skjutfält 2012 i Södertälje kommun. 2012-08-23.
- Skogsstyrelsen. Signalarter, 2013-04-15.
- Skogsstyrelsen, 2020. Handbok för inventering av nyckelbiotoper.
- Sweco, 2021. Naturvärdesinventering. NVI Jumsta. Södertälje kommun. 2021-02-05.
- Väg & Miljö, 2023. Artskyddsutredning gällande fåglar. Detaljplan del av Jumsta 3:1 och del av Tveta-Valsta 4:1, Södertälje kommun. 2023-05-02.

# Bilaga 1

